

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2000-2001

15 december 2000

ONTWERP VAN DECREET

betreffende de amateurkunsten

VERSLAG

**namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport
uitgebracht door de heer Dany Vandenbossche**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jos Stassen.

Vaste leden :

de heren Carl Decaluwe, Eddy Schuermans, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Mieke Van Hecke ;

de heren Frans De Cock, Peter Gysbrechts, Marino Keulen, Cis Schepens ;

mevrouw Marijke Dillen, de heren Julien Librecht, Miel Verrijken ;

de heren Chokri Mahassine, Dany Vandenbossche ;

de heer Jos Stassen ;

mevrouw Margriet Hermans.

Plaatsvervangers :

de heer Freddy Sarens, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Luc Martens, Joachim Coens ;

de heren André Denys, Jacques Devolder, Jacques Laverge, Paul Wille ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Pieter Huybrechts, Felix Strackx ;

de heren André Van Nieuwkerke, Tuur Van Wallendael ;

de heer Jo Vermeulen ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

482 (2000-2001)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Erratum

– Nr. 2 : Amendement

INHOUD

Blz.

1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking	4
2. Algemene bespreking	6
3. Artikelsgewijze bespreking en stemming	10
4. Eindstemming en wegstemmen van de reflectietermijn	13
5. Tekst aangenomen door de Commissie	14
Bijlage : Hoorzitting van donderdag 30 november 2000 over het ontwerp van decreet betreffende de amateurkunsten	21

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Cultuur, Media en Sport vergaderde op 30 november en 6 december 2000 over het ontwerp van decreet betreffende de amateurkunsten.

Op 30 november 2000 werd het ontwerp van decreet toegelicht door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking. Aansluitend werd een hoorzitting georganiseerd met deskundigen uit het veld van de amateurkunsten.

Op 6 december werd het ontwerp van decreet verder besproken, en gestemd. Bij de bespreking werd vastgesteld dat het voorontwerp van decreet, opgenomen in stuk 482/1 (*Parl. St. Vl. Parl.*, 2000-2001, 482/1) niet de juiste versie was. Dit vormde een probleem bij het analyseren in hoever de minister in het definitieve ontwerp was ingegaan op het advies van de Raad van State. Tijdens de bespreking werd de correcte versie van het voorontwerp uiteindelijk nog rondgedeeld. De correcte versie werd opgenomen in het erratum bij stuk 482/1.

1. Toelichting door de heer Bert Anciaux, Vlaams minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking

1.1. Kort overzicht van de bestaande regeling

De minister wijst erop dat de amateurkunsten reeds zeer lang in onze samenleving ingeburgerd zijn. De oude regelgeving is echter dringend aan verandering toe. Deze maakte de subsidiëring afhankelijk van het aantonen van een aantal kwantitatieve normen met betrekking tot hun werking, waardoor de kwalitatieve kenmerken minder aan bod konden komen. Er waren in totaal 23 erkende verenigingen voor de amateurkunsten, uit zeer uiteenlopende disciplines: theater, instrumentale muziek, vocale muziek, dans, foto en film, en volksmuziek.

De bestaande regeling voldoet volgens de minister niet meer aan de nieuwe maatschappelijke noden en evoluties, waaraan binnen het decreet van 24 juli 1994 niet kon worden voldaan. De minister stipt aan dat nieuwe of nog niet ondersteunde kunstdisciplines niet kunnen ondersteund worden (bijvoorbeeld popmuziek, beeldhouwkunst). De individuele amateurkunstenaar kreeg nergens kansen of ondersteuning. In vergelijking met andere werksoorten in het sociaal-cultureel werk is er een

karige ondersteuning. Er werd gewerkt louter op basis van kwantitatieve normen, zoals aantal groepen, cursussen, cursusdeelnemers enzovoort. Het decreet was onvoldoende gericht naar het specifieke van elke discipline. Het inhoudelijke werd vaak verwaarloosd. Zelfs een kredietverhoging kon niet worden gebruikt door de strikte eisen van het decreet. Hierbij kwam ook dat er weinig stimulansen mogelijk waren naar nieuwe initiatieven, en dat er teveel administratieve verplichtingen waren die enkel leidden tot het vergroten van de "papierberg".

1.2. Aangereikte oplossingen

De minister deelt mee dat de wijze van subsidiëring in het nieuwe ontwerp van decreet totaal wordt herzien. Deze verloopt in de toekomst op basis van drie pijlers, namelijk via de organisaties, via projecten en via het op te richten steunpunt.

1.2.1. Organisaties

De organisaties, aldus de minister, moeten een structurele samenwerking realiseren tussen de huidige erkende verenigingen. Hierbij moet het ontstaan van nieuwe disciplines uitdrukkelijk mogelijk worden gemaakt. Anderzijds krijgen de organisaties de zekerheid van een subsidiëring op langere termijn, worden de administratieve verplichtingen vereenvoudigd, en krijgen zij een grotere autonomie. De organisaties worden gestimuleerd om kwaliteitsverbetering te realiseren. Zij moeten de ondersteuning van individuele belangstellende mogelijk maken, en dwarsverbindingen leggen, zowel onderling als met belendende sectorren.

1.2.2. Projecten

De minister legt er de nadruk op dat, via project-subsidiëring een ondersteuning wordt voorzien voor specifieke acties. Hierbij moet het bijvoorbeeld mogelijk zijn om nieuwe kunstdisciplines te ondersteunen, evenals initiatieven die de samenwerking tussen deelsectoren bevorderen.

1.2.3. Het Steunpunt voor amateurkunsten

Het Steunpunt voor amateurkunsten moet zorgen voor de positieve verankering van de amateurkunsten in het maatschappelijke leven. Dit betekent dat het steunpunt voor de nodige kwaliteitsondersteuning moet zorgen ten behoeve van de verschillende erkende organisaties. Bovendien moeten ook de nodige netwerken van organisaties worden gerealiseerd, teneinde de artistieke en sociale component van de amateurkunstbeoefening en –beleving bij elke burger te valoriseren.

1.3. Inhoud van het nieuwe decreet

1.3.1. Erkenning van de organisaties

– Nominatief bepaalde kunstdisciplines

De minister benadrukt dat er per kunstdiscipline slechts één organisatie voor amateurkunsten wordt erkend. De te erkennen kunstdisciplines zijn nominatief vermeld in het decreet. Dit betekent dat er nog slechts 8 organisaties voor amateurkunsten kunnen erkend en gesubsidieerd worden.

– Een fusie of een totaal samenwerkingsverband

Een organisatie voor amateurkunsten kan erkend worden als een fusie of een totaal samenwerkingsverband. De organisatie wordt erkend telkens voor een periode van vijf jaar. Om de overgang soepel te maken, kan wel een gedeeltelijk samenwerkingsverband erkend worden tijdens de eerste vijfjaarlijkse periode.

De minister stelt dat een fusie of een totaal samenwerkingsverband moet voldoen aan volgende voorwaarden : ze moet een landelijk karakter hebben, opgericht zijn onder de vorm van een vzw, en over één centraal secretariaat en één personeelskader beschikken. Inhoudelijk wordt bepaald dat er een open documentatiecentrum moet zijn. Er moet een communicatieplan worden opgesteld, en ondersteuning worden geboden door het ontwikkelen van documentatie- en werkmaterialen, en het organiseren van opleidingscursussen en van publieksgerichte evenementen. De fusie of het totaal samenwerkingsverband moet ook overleg plegen en afspraken maken met belendende sectoren; artistieke, organisatorische en technische begeleiding geven aan groepen; en een kwaliteitsbeleid uitbouwen.

– Een gedeeltelijk samenwerkingsverband

Een gedeeltelijk samenwerkingsverband moet volgens de minister voldoen aan dezelfde voorwaarden als een fusie of totaal samenwerkingsverband, behoudens het feit dat geen globaal communicatieplan nodig is. Het personeel blijft bij de samenstellende delen en wordt (nog) niet overgenomen. Dit betekent ook dat in de werking, de delen van deze samenwerkingsverbanden – dat zijn de huidige federaties – een zekere autonomie behouden. De minister beklemtoont dat de verschillen tussen een fusie, een totaal samenwerkingsverband, en een gedeeltelijk samenwerkingsverband, eerder te vinden zijn in de subsidiëring dan in de concrete werking.

1.3.2. Subsidiëring van de organisaties

De minister deelt mee dat het beleidsplan, het werkingsplan en het jaarlijks actieplan concreet moeten bepalen welke de doelstellingen zijn van de organisaties, hoe deze doelstellingen zullen gerealiseerd worden en met welke middelen en welk personeel. Op basis van het beleidsplan wordt een subsidie-enveloppe bepaald voor een periode van vijf jaar.

Dit betekent volgens de minister dat de huidige erkende verenigingen voor amateurkunsten automatisch toegang krijgen tot het decreet. Dit betekent ook dat zij een samenwerkingsverband tot stand moeten brengen, via een aanvraag onder de vorm van een beleidsplan. Hieruit zal moeten blijken over welke vorm van samenwerkingsverband het gaat.

Bij een fusie houden de samenstellende delen (verenigingen) op te bestaan. Bij een totaal samenwerkingsverband mag er nog 15% van de middelen besteed worden aan het geven van artistieke, organisatorische en technische begeleidingen aan hun eigen groepen. Bij een gedeeltelijk samenwerkingsverband blijven de samenstellende delen afzonderlijk bestaan. Ook het personeel blijft waar het is, en er zijn meerdere secretariaten mogelijk. Financieel moet minimaal 45 % besteed worden aan de zogenaamde eerste vormen van de samenwerking : documentatiecentrum, communicatie, vorming en opleiding, en aan een kwaliteitsbeleid.

Omdat het decreet verplichtingen inhoudt tav de huidige organisaties, worden er ook extra middelen voorzien naargelang de samenwerkingsvorm : voor een gedeeltelijk samenwerkingsverband is dit de huidige subsidie + 10%. Voor een totaal samenwerkingsverband : de huidige subsidie + 10% + 3.000.000 frank. Voor een fusie : de huidige subsidie + 10% + 5.000.000 frank.

1.3.3. Subsidiëring via projecten

De minister deelt mee dat het nieuwe decreet jaarlijks voorziet in een projectenpot van 25 miljoen frank. Hiervoor komen o.a. de projecten in aanmerking met betrekking tot nieuwe kunstdisciplines. Deze kunnen ondersteund worden in afwachting van een mogelijke nieuwe erkenning tijdens de volgende periode van 5 jaar. Deze subsidiëring geldt eveneens voor projecten die vernieuwend en verbredend zijn, en voor projecten die aansluiten bij prioriteiten gesteld door de Vlaamse regering.

De projecten kunnen worden ingediend door een al dan niet nieuwe vereniging, samen met een bestaande organisatie voor amateurkunsten; een bestaande amateurkunstenorganisatie samen met een vereniging uit de belendende sectoren; twee of meer bestaande amateurkunstenorganisaties; of een vereniging samen met het Steunpunt.

Het Steunpunt

Tot slot vermeldt de minister dat er een belangrijke ondersteunende rol wordt toebedeeld aan het Steunpunt, het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA). Als belangrijk sluitstuk van het nieuwe decreet worden er, zoals voor alle andere steunpunten, volgende functies voor het steunpunt bepaald : een verzamelfunctie, een stimulerende functie, een begeleidende functie, en een onderzoeksfunctie.

De minister wijst erop dat aan voorliggend ontwerp van decreet een ruime concertatie met het veld is voorafgegaan. Hij meent dan ook dat het op een ruime instemming van het veld van de amateurkunsten kan rekenen. Hij hoopt dat deze sector via dit decreet op bijkomende impulsen zal kunnen rekenen.

2. Algemene bespreking

– Algemene evaluatie van het ontwerp van decreet

Mevrouw Mieke Van Hecke schaaft zich volledig achter de doelstellingen van het decreet. Ook zij is vragende partij voor een aanpassing van de organisatie van de amateurkunsten, zodat meer ondersteuning kan worden gegeven via een professionele omkadering, én met een vermindering van de administratieve rompslomp. Het feit dat hierbij ook nog extra middelen worden uitgetrokken, kan alleen maar positief worden beoordeeld. De spreker heeft echter wel problemen met de wijze waarop de minister de doelstellingen in concreto probeert te realiseren. Het instrumentarium is m.a.w. verkeerd gekozen. Hierop zal tijdens de verdere bespreking nog worden teruggekomen.

De heer Julien Libreht verheugt zich over de herstructurering van de bijzonder rijke amateurkunsten. Hij hoopt dat de nuancering van de kwantitatieve normen inzake werking en representativiteit een gunstige invloed zal hebben op het dynamiseren van de sector.

De heren Dany Vandenbossche en Marino Keulen scharen zich volledig achter de principes van het voorliggende ontwerp van decreet. Zij benadrukken dat de amateurkunsten als verdienste hebben dat zij de cultuurbeleving erg dicht bij de bevolking brengen, waarbij terzelfdertijd het professionalisme op een erg hoog niveau staat.

De heer Marino Keulen verwijst naar de studie van Prof. Mark Elchardus "Tussen burger en overheid", waarbij deze wijst op de noodzaak om het sociale weefsel en het verenigingsleven te herstellen. De wereld van de amateurkunsten lijkt hier een uitstekend middel voor te zijn. De spreker is dan ook volledig gewonnen voor het dynamiseren van de amateurkunsten en de daaraan gekoppelde herschikking van de ondersteuning en subsidiëring.

De minister is tevreden met de positieve respons, zowel vanuit het veld als in de commissie, betreffende de algemene doelstellingen van het decreet.

– Amateurkunsten als benaming van de sector

De heer Marino Keulen betreurt dat de term amateurkunsten te weinig het professionalisme weergeeft waarmee in deze sector wordt gewerkt.

De heer Dany Vandenbossche sluit zich hier volledig bij aan. De term "amateur" heeft vaak een pejoratieve betekenis, maar het blijkt erg moeilijk om een betere term te vinden die de sector volledig omvat. Terloops merkt hij op dat de beoogde professionalisering van de amateurkunsten enkel slaat op de professionalisering van de "ondersteuning" ervan. De hoorzitting heeft immers duidelijk bewezen dat aan de basis voldoende professionalisme aanwezig is.

– Multidisciplinaire vernieuwing en afbakening van de disciplines

De heer Dany Vandenbossche vindt de onderverdeling in deeldisciplines binnen de muziek nogal arbitrair. Bovendien zijn ook de benamingen 'instrumentale muziek', 'vocale muziek', 'lichte muziek' en 'volksmuziek' vatbaar voor enige filosofische bespiegelingen. Als er lichte muziek is, is er ook niet-lichte of zware muziek. Bovendien stelt zich de vraag waarom 'volksmuziek' en 'lichte muziek' niet in één discipline zijn opgegaan, gelet op de verbindingen tussen beide muziekvormen. De spreker stelt ook vast dat de erkenning van de popmuziek binnen dit decreet een zeer belangrijke stap voorwaarts is. Hij merkte tijdens de hoorzitting echter de lichte twijfel over het al dan niet on-

derbrengen van Jazz-Vlaanderen onder deze popmuziek.

De onderverdeling tussen lichte en volksmuziek is volgens de minister gebaseerd op de huidige verdeling en ook op de onmiskenbare verwantschappen, meer bepaald tussen de genres en de organisatiestructuur. Er is bijvoorbeeld een duidelijk verschil tussen de koren en de popgroepen.

De heer Jos Stassen wijst erop dat bij het opstellen van een decreet steeds inhoudelijke keuzes moeten worden gemaakt en dat deze keuzes moeten beantwoorden aan de realiteit en de reeds geleverde inspanningen. Dit verklaart ook het gemaakte onderscheid tussen volksmuziek en niet-klassieke muziek. De geleverde inspanningen worden met andere woorden gehonoreerd. Hij wijst op de voordelen van dit decreet, dat het beleid in staat stelt om in de toekomst nieuwe ontwikkelingen en nieuwe disciplines te ondersteunen.

De heer Julien Libreht verwijst naar de beoogde stimulering van multidisciplinaire vernieuwing, en vraagt om een concrete toelichting van de doelstellingen op dit vlak. Hij hoopt dat met de herstructurering van de amateurkunsten voldoende ruimte wordt geboden aan het streven naar vernieuwing.

De minister verwijst naar nieuwe initiatieven die projectmatig kunnen worden ondersteund. Deze projectfinanciering biedt een ruime mogelijkheid tot het stimuleren van nieuwe initiatieven. Als voorbeeld haalt hij de circustechnieken aan. Bij de multidisciplinariteit kan een heel pakket van kunstdisciplines aan bod komen waarbij de interactie tussen die verschillende disciplines via projecten aangepakt kan worden.

– Integrale Kwaliteitszorg

Mevrouw Mieke Van Hecke stelt vragen bij de evidentie waarmee de monopoliepositie van één organisatie per kunstdiscipline wordt gelijkgesteld met het garanderen van de principes van integrale kwaliteitszorg.

De heer Julien Libreht vestigt er de aandacht op dat integrale kwaliteitszorg een echte modetrend is geworden. Hij vraagt zich echter af, of er naast de slogan ook een echt beleid in de decreten aanwezig is die de kwaliteitszorg nastreeft.

Wat de geïntegreerde kwaliteitszorg betreft zijn er volgens de minister twee uitgangspunten, namelijk een inhoudelijk en een procesmatig. Het eerste betreft de vraag wat de organisatie doet en het twee-

de de vraag hoe ze dat doet. De bedoeling van de geïntegreerde kwaliteitszorg is het tegengaan van de versnippering. Er is om de vijf jaar een audit voorzien om over de kwaliteit te waken. Voorbeelden van doelgroepen en thema's zijn onder meer het nauwer betrekken van laaggeschoolden bij de kunstdisciplines en via het verenigingsleven meewerken aan de opbouw van de gemeenschap.

– Hanteren van objectieve en meetbare criteria

Mevrouw Mieke Van Hecke sluit zich aan bij het verlaten van het principe van subsidiëring op louter kwantitatieve normen, en het streven naar meer kwalitatieve subsidiëeringscriteria. Hierbij stelt zich echter het probleem van de objectiviteit of de subjectiviteit van de beoordelaar, en van de meetbaarheid van de gehanteerde criteria. Bovendien geeft dit meer dan vroeger aanleiding tot rechtsonzekerheid, omdat niet vooraf gekend is aan welke normen men moet voldoen. Ook bij het hanteren van kwalitatieve criteria, moet daarom worden gestreefd naar objectieve en meetbare criteria, ten einde rechtsonzekerheid te voorkomen. De spreker stelt voor om dit nader te bepalen in de uitvoeringsbesluiten.

De heer Jos Stassen, voorzitter, vraagt zich af of objectieve criteria steeds en alleen maar kwantitatieve criteria kunnen zijn. Dit zou immers belangrijke gevolgen hebben met betrekking tot o.a. de toekomstige decreten op het landelijk jeugdwerk en de kunsten. Er moet worden gedacht aan een omschrijving van objectieve criteria die tegemoetkomt aan de opmerkingen van de Raad van State.

– Mogelijke schending van de vrijheid van vereniging en het gelijkheidsbeginsel

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst naar het advies van de Raad van State, waarin wordt gesteld dat het opleggen van één organisatie per kunstdiscipline in strijd is met het in artikel 10 van de grondwet gewaarborgde gelijkheidsbeginsel, en met de in artikel 27 van de grondwet gewaarborgde vrijheid van vereniging. Dat de overheid slechts één representatieve organisatie per kunstdiscipline subsidieert is op zich te verdedigen, maar dat er slechts één wordt erkend is volgens de spreker in strijd met de reeds eerder genoemde grondrechten. De minister heeft bovendien niet de inspanning willen leveren om, zoals de Raad van State vraagt, omstandig te motiveren waarom van deze grondrechten wordt afgeweken.

Ook de heer Julien Libreht acht deze associatiedwang in strijd met de vrijheid van vereniging, en

met de recente evolutie, waarbij de overheid zijn betuttelende rol laat varen. De spreker citeert hierbij het advies van de Raad van State (*Parl. St. VI. Parl 2000-2001, 482*) dat op pagina 32 het volgende stelt: *"Omdat ook verenigingen de vrijheid van vereniging genieten, kan de overheid echter niet zonder meer als subsidiëringsvoorwaarde het lidmaatschap van een overkoepelende vereniging verplicht stellen, of, zoals in het ontwerp, de verenigingen verplichten op te gaan in een overkoepelende organisatie."*

De heren Herman Lauwers, Dany Vandenbossche en Marino Keulen zijn het niet eens met deze interpretatie van het advies van de Raad van State. In zijn advies merkt de Raad van State immers op dat met de voorgelegde regeling kan worden ingestemd, mits voldoende motivatie, verantwoording, afweging enzovoort. De door de Raad van State gevraagde motivatie is uitvoerig te lezen in de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet. Aan de vrijheid van vereniging wordt overigens niet geraakt. Het voorliggende ontwerp beoogt enkel een stucturering van de "landelijke verenigingen", waaraan wel degelijk beperkende voorwaarden kunnen worden opgelegd, zonder de vrijheid van vereniging op het lokale vlak in het gedrang te brengen. Deze verenigingen behouden de volstreekte vrijheid om al dan niet aan te sluiten bij de landelijke organisatie. Het feit dat de sector zelf het voorliggend ontwerp van decreet in zeer hoge mate steunt, is op zich reeds een belangrijk signaal dat de rechten van de verenigingen niet worden geschaad. De rationalisatie en professionalisering van de ondersteuning wordt door de sector van de amateurkunsten erg gewaardeerd. De sprekers merken op dat problemen bij het samensmelten van verenigingen vaak meer te maken hebben met persoonlijke verhoudingen of met het koesteren van de verdiensten en symbolen van de eigen vereniging, dan met louter inhoudelijke bezwaren. Zij zijn er dan ook van overtuigd dat na een korte aanloopperiode, het opstarten van de eigenlijke fusies geen enkel probleem zal stellen. De evolutie in het veld wijst trouwens uit dat de verenigingen op vrijwillige basis overleg plegen over de mate waarin ze in de toekomst willen samenwerken, en dat de meeste gesprekken zonder enige druk in de richting van een doorgedreven samenwerking evolueren.

Mevrouw Mieke Van Hecke onderstreept dat ze de subsidiëring van één organisatie niet betwist. Alleen is de manier waarop het in het ontwerp staat, volgens de Raad van State een schending van twee grondwetsbeginselen. De motivering in de memorie van toelichting vond de Raad van State onvoldoende. Het is ook onvoldoende om te wijzen op

een betere werking van de organisaties en op de efficiëntie van de ondersteuning, om de oprichting van een monopolie te verantwoorden. De spreker onderstreept nogmaals dat ze geen bezwaar heeft tegen de 'subsidiëring' van één organisatie, maar wel tegen de 'erkenning' van één organisatie. Zij vraagt zich af waarom deze libellering niet wordt aangepast, zodat ze juridisch wel correct is.

De heer Jos Stassen beklemtoont als voorzitter het belang om met de adviezen van de Raad van State rekening te houden. Hij hoopt dat het antwoord van de minister daar meer duidelijkheid over kan verschaffen. Eventueel kan aan de opmerkingen worden tegemoet gekomen via een amendering van de tekst.

Mevrouw Mieke Van Hecke heeft geen enkel probleem met elke reorganisatie die erop gericht is bestaande organisaties optimaal af te stemmen op een veranderende samenleving, zelfs als het organisaties betreft met een waardegebonden oorsprong. Ze verzet zich echter tegen elke reorganisatie die als enig principe heeft om waardegebonden organisaties kost wat kost naar een pluralistisch model te laten evolueren. Er moet immers sector per sector worden gekeken welke organisaties moeten worden ondersteund en gesubsidieerd, waarbij het nut van elke organisatie moet worden afgewogen aan de hand van concrete gegevens over de werking, en de waarde ervan voor de sector, en niet op basis van hun waardegebondenheid.

De minister stelt dat het niet de bedoeling is dat dit een symbooldossier in verband met de verzuiling wordt. Muzieknoten of een theatertekst zijn op zich niet levensbeschouwelijk. Hij deelt wel de bekommernis van mevrouw Mieke Van Hecke over de waardegebondenheid van een project of een organisatie. Hij is dan ook niet van plan om hetzelfde principe toe te passen op het lokale verenigingsleven, de sociaal-culturele verenigingen of het jeugdwerk, waar de waardegebonden organisaties nog steeds als een verrijking worden ervaren. Het is absoluut niet de bedoeling om dat overboord te gooien. Men mag niet uit het oog verliezen dat de grote doelstelling van het cultuurbeleid erin bestaat om de cultuur aan de basis te versterken. Pluralisme betekent het actief waarderen van verscheidenheid. Dat is een absolute troef die niets te maken heeft met het verhaal van de verzuiling, dat gaat over macht en machtsmisbruik.

De heer Dany Vandenbossche benadrukt dat in de sector van de amateurkunsten het pluralisme van de organisaties een evidentie is. Hij weerlegt de insinuaties in de richting van een 'gestuurde' ontzui-

ling, en benadrukt de kwalitatieve eisen die aan de organisaties worden gesteld.

De minister meent dat de representativiteit betekent dat een organisatie moet openstaan voor alle geïnteresseerde amateurkunstengroepen. Elke vereniging is vrij om zich kandidaat te stellen voor de erkenning. Daardoor is er geen schending van het principe van de vrijheid van vereniging en het gelijkheidsbeginsel. Maar een erkenning kan slechts op basis van de gestelde voorwaarden. Wat de vrijheid van vereniging betreft kan het niet de bedoeling zijn dat elke nieuw opgerichte organisatie een gelijkwaardige subsidiëring wil. Per sector is wel meer dan één organisatie mogelijk. Maar slechts één kan erkend en gesubsidieerd worden.

De minister geeft wel toe dat de verplichting om zich te ontbinden bij een fusie, zoals dat in de oorspronkelijke tekst stond, de vrijheid van vereniging kan aantasten. Er is echter geen associatiedwang. Wie gesubsidieerd wil worden, moet wel bereid zijn tot samenwerken. Daarmee wordt tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de Raad van State.

Mevrouw Mieke Van Hecke is het eens met de minister dat pluralisme niet gelijkstaat met neutraliteit. Ze meent echter dat de minister op de opmerking van de Raad van State over artikel 5 heeft geantwoord als een handige examinandus, namelijk met stellingen die niet betwist worden. De aanpassing heeft namelijk geen betrekking op artikel 5, paragraaf 3. Waar het eigenlijk om gaat is dat er voor iedere vermelde kunstdiscipline slechts één organisatie voor amateurkunsten erkend wordt. De minister heeft dus geen afdoend antwoord gegeven op die opmerking van de Raad van State. Ze stelt derhalve vast dat ze, ook na de verduidelijking van de minister, grondig van mening blijft verschillen.

De heer Jos Stassen meent dat het arrest van de Raad van State niet verwijst naar die bepaalde zinsnede.

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst hierop naar punt 1.1 van de algemene opmerkingen in het advies van de Raad van State, waar uitdrukkelijk wordt verwezen naar artikel 5, § 3. De verduidelijking van de minister heeft echter te maken met punt 3.1 van de algemene opmerkingen, betreffende de discriminatie om ideologische en filosofische redenen.

De heer Julien Librecht meent dat het gelijkheidsbeginsel indruist tegen de monopolievorming en dat de vrijheid van vereniging indruist tegen het verplichte lidmaatschap van een overkoepelende

vereniging. Volgens het advies van de Raad van State is de associatiedwang wel degelijk aanwezig.

De heer Jos Stassen stelt dat iedereen daarover een mening kan hebben. Of dergelijke opmerkingen juridisch juist zijn, wil hij aan juristen overlaten.

De heer Dany Vandenbossche verwijst naar punt 1.4. van het advies van de Raad van State, en citeert : "*De verplichtingen die door het ontwerp worden opgelegd aan verenigingen, meer bepaald de associatiedwang, zullen moeten worden afgewogen met de vrijheid van vereniging.*". Deze afweging is volgens hem ook de essentie van het antwoord van de minister.

De minister bevestigt dat zijn antwoord tegemoet komt aan de gevraagde motivatie van de Raad van State. Hij verwijst ook naar de memorie van toelichting en naar de inleidende uiteenzetting.

De heer Miel Verrijken stelt dat er weinig kunstenaars zijn, en zeker weinig schrijvende kunstenaars, die geen levensbeschouwelijke opvatting hebben. Deze opvattingen worden weerspiegeld in de verenigingen. De katholieke toneelverenigingen van de 19de en de 20ste eeuw, die onder de leiding van een proost stonden, speelden alleen toneelstukken die behoorden tot hun enge filosofische kring. Hetzelfde geldt trouwens voor de vrijdenkers.

De heer Jos Stassen meent dat het vandaag niet daarover gaat, maar over de vrijheid van vereniging. Hij verwijst naar de opmerking van de minister dat de waardegebondenheid van verenigingen voor amateurkunsten geen reden kan zijn om deze verenigingen niet te erkennen of te subsidiëren. De discussie gaat over het feit dat de deeldisciplines moeten samenwerken om erkend en gesubsidieerd te worden. Hij stelt als voorzitter vast dat de minister en mevrouw Mieke Van Hecke blijven verschillen van mening over het feit of de minister al dan niet is tegemoet gekomen aan de gevraagde motivering van de Raad van State.

De heer Julien Librecht verwijst naar de hoorzitting van 30 november 2000, waarbij voor sommige disciplines toch kon worden vastgesteld dat er verdeeld werd gereageerd op het voorliggende ontwerp van decreet. De spreker preciseert dat vooral bij de instrumentale en vocale sector deze verdeeldheid kon worden vastgesteld. In dit verband verwijst de spreker naar artikel 17, § 2, waar aan de Vlaamse regering de mogelijkheid wordt geboden om zelf een organisatie per kunstdiscipline op te richten, indien de betrokken verenigingen en/of fe-

deraties hier niet in slagen. De heer Julien Libreht merkt op dat hier geen termijn werd bepaald, en informeert hoe snel de minister wil overgaan tot het eventueel zelf oprichten van een organisatie per kunstdiscipline.

De minister wil de sector voldoende ruimte geven om zelf initiatieven te ontwikkelen. Het zelf ingrijpen zal pas gebeuren als blijkt dat binnen een bepaalde discipline zelf geen overeenstemming kan worden bereikt.

– Projectsubsiëring

De heer Julien Libreht informeert naar de concrete invulling van de projectsubsiëring, en dit in samenhang met het prioriteitenbeleid naar specifieke doelgroepen en thema's.

De heer Miel Verrijken wijst erop dat de vereniging van de violieren niet in dit decreet kan worden ondergebracht. Deze sociale vereniging is in de zeventiende eeuw ontstaan, en hield zich toen o.a. ook bezig met defensie. Dit verklaart waarom de violieren ook schermen. De eerste voorzitter van deze vereniging was trouwens de beroemde kunstschilder en ruiter Sebastiaan Vranckx. De heer Miel Verrijken is van mening dat een eerbiedwaardige vereniging die al zo lang bestaat, verdient om bewaard en beschermd te worden. Hij betreurt dan ook dat de violieren niet in het keurslijf van dit decreet passen. Hij wijst erop dat de schilder Pieter Brueghel De Oudere het wapenschild van deze vereniging nog heeft geschilderd, en formuleert de hoop dat de violieren door de minister zullen ondersteund worden. Hij wijst er aansluitend op dat ook het Landjuweel geen plaats vindt in dit ontwerp van decreet.

De minister meent dat de violieren best een beroep doen op een projectmatige subsidie, aangezien zij inderdaad niet binnen het voorliggende decreet in een vaste kunstdiscipline kunnen worden ingedeeld. De enige voorwaarde is dat het om een open organisatie moet gaan. Hij vreest dat dit mogelijk net het probleem is met een oude vereniging als de violieren. Dat het Landjuweel niet in dit ontwerp van decreet past is geen probleem, daarom wordt het Landjuweel nominatim in de begroting opgenomen.

– In werking treding en afbakening van de overgangsmatregelen

De heer Dany Vandenbossche twijfelt aan de haalbaarheid van het in werking treden van het ontwerp van decreet op 1 januari 2001, zoals bepaald

in artikel 22. Hij merkt op dat de organisaties binnen de drie maanden een beleidsplan moeten voorleggen, wat quasi onmogelijk is, gezien de beperkte voorbereidingstijd. Hij informeert ook naar de gevolgen van de subsidiëring bij het verstrijken van de overgangsmatregelen, voor de bestaande verenigingen die zich niet aansluiten bij een organisatie.

De minister antwoordt dat de huidige subsidies gewaarborgd zijn, en dat er enkel een vermeerdering kan komen via het inschrijven in de decretaal verankerde samenwerkingsverbanden. Als er nood is aan arbitrage, wordt de minister geacht om een correct oordeel te vormen.

– Subsiëring van de amateurkunsten

De heer Jos Stassen informeert naar de financiële implicaties van dit decreet. Bij het aantreden van de minister was er een groeipad, maar is er tijdens deze legislatuur nog een groeipad in de uitvoering van dit decreet ?

De minister antwoordt dat er nu 197,8 miljoen frank voorzien is en dat de maximale uitvoering van het decreet kan gaan tot 220 miljoen frank, plus de jaarlijkse indexering.

3. Artikelsgewijze bespreking en stemming

– Algemene opmerking betreffende het ontbreken van een correcte versie van het voorontwerp van decreet

Mevrouw Mieke Van Hecke merkt op dat het voorontwerp van decreet dat werd opgenomen in stuk 482/1, onmogelijk de juiste versie kan zijn, aangezien de opmerkingen van de Raad van State niet overeenkomen met de artikelen in de voorliggende versie van het voorontwerp gepubliceerd (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, 482/1*).

De minister bevestigt dat het om een technische vergissing gaat, en verontschuldigt zich hiervoor. Er zal een erratum worden gepubliceerd (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, 482/1 – Erratum*) met daarin de correcte versie van het voorontwerp. Hij stelt dat met heel wat opmerkingen van de Raad van State rekening werd gehouden.

Op het verzoek van mevrouw Mieke Van Hecke om telkens aan te geven in welke mate werd tegemoetgekomen aan de opmerkingen van de Raad

van State, antwoordt de minister dat hij hiervan melding zal maken.

Artikel 1

Dit artikel wordt zonder opmerkingen unaniem aangenomen met 10 stemmen.

Artikel 2

Op de vraag van mevrouw Mieke Van Hecke of aan de opmerking van de Raad van State werd tegemoetgekomen via een schrapping van de woorden ‘hun provinciale geledingen’ in de memorie van toelichting, antwoordt de minister bevestigend.

Artikel 2 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 3

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst naar de opmerking van de Raad van State dat dit artikel geen normatieve bepalingen bevat. Het artikel maakt enkel melding van ‘een streven’ van de Vlaamse Gemeenschap. Bovendien stelt zij vast dat de minister zijn visie heeft vermeld in het decreet zelf, en niet in de memorie van toelichting.

De minister meent dat een decreet toegankelijker wordt voor niet-specialisten als de bedoeling er kort en duidelijk in staat. Mevrouw Mieke Van Hecke is het daar niet mee eens. Ze meent dat men het decreet op die manier nodeloos verzwaart en dat men de interpretatie ervan bemoeilijkt.

Artikel 3 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 4

Mevrouw Mieke Van Hecke heeft de betekenis van de opmerking van de Raad van State m.b.t. artikel 4 niet kunnen achterhalen, aangezien zij niet over het voorontwerp beschikt dat aan de Raad van State werd voorgelegd. Vermoedelijk werden een aantal disciplines opgesomd, die in een latere versie werden weggelaten.

De minister antwoordt dat deze weglating mogelijk werd door de verwijzing naar artikel 2, 2°.

Artikel 4 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 5

De minister verwijst naar de toevoeging in § 3, in overeenstemming met het advies van de Raad van State.

In de oorspronkelijke tekst stond eveneens dat de organisatie zich dienstverlenend opstelt ten opzichte van de aangesloten groepen en alle andere belangstellenden. Ze heeft aandacht voor de verschillende expressievormen binnen de verschillende kunstdisciplines of deeldisciplines ervan. Op basis van het advies van de Raad van State werd ook gestipuleerd dat dit gebeurt zonder onderscheid op grond van ideologische of filosofische overtuigingen.

Artikel 5 wordt aangenomen met 7 stemmen tegen 1, bij twee onthoudingen.

Artikel 6

De minister verwijst naar de schrapping van het oorspronkelijke punt 3° van het voorontwerp. Een aantal elementen die in de oorspronkelijke tekst afzonderlijk vermeld werden, zijn in de nieuwe tekst samengevoegd.

Artikel 6 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 7

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst naar het advies van de Raad van State, en meer bepaald naar de grenzen van de afgebakende delegatie. Ze betwijfelt of aan deze opmerking op afdoende wijze werd tegemoet gekomen.

Artikel 7 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 9

Mevrouw Mieke Van Hecke merkt op dat artikel 9, § 5, in vergelijking met het voorontwerp blijkbaar door elkaar werd gehaald.

De minister beaamt dit. Omwille van een aantal leegstijgende vereisten en om het decreet doorzichtiger te maken werd het artikel uitgebreid : de procedure wordt duidelijker omschreven door bijkomende toelichtingen over de overgangsmaatregelen, uitvoeringsbesluiten en beleidsplannen.

Mevrouw Mieke Van Hecke merkt op dat het woord "amateurkunsten" in § 5 moet worden vervangen door "haar discipline". Zoals het nu geformuleerd staat kan een organisatie die zich bezighoudt met beeldende kunsten gevraagd worden informatie te geven over bijvoorbeeld lichte muziek.

De minister bevestigt dat het inderdaad duidelijker zou zijn het woord "haar discipline" te gebruiken.

Om hieraan tegemoet te komen wordt door mevrouw Mieke Van Hecke, de heren Marino Keulen, Dany Vandenbossche, Jos Stassen en Herman Lauwers een amendement ingediend (*Parl. St. VI. Parl., 2000-2001, 482/2*) dat ertoe strekt paragraaf 5 te vervangen door wat volgt :

"§ 5. Elke organisatie heeft de verplichting om op verzoek van de administratie, alle nuttige en noodzakelijke gegevens inzake haar discipline te verstrekken, en dit in de gevraagde vorm."

Ter stemming voorgelegd wordt het amendement aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Mevrouw Mieke Van Hecke verwijst naar het advies van de Raad van State dat stelt dat artikel 9, § 7, geen normatieve bepalingen bevat. Derhalve moet deze paragraaf anders worden geformuleerd. De organisaties zouden verplicht moeten rekening houden met de prioriteiten van de Vlaamse regering om subsidies te krijgen.

Volgens de minister moet een samenlezing van de paragrafen 7 en 8 voldoende rechtskracht geven om het prioriteitenbeleid van de Vlaamse regering te doen naleven, op sanctie van verlies van subsidiëring. Het prioriteitenbeleid kan beter in een uitvoeringsbesluit worden vastgelegd.

Mevrouw Mieke Van Hecke blijft erbij dat § 7 beter zou worden aangepast, teneinde meer duidelijkheid te scheppen. Niets belet de minister dan

om bij deze werkwijze, de in § 8 bedoelde regels inderdaad bij uitvoeringsbesluit vast te leggen.

Afsluitend vraagt mevrouw Mieke Van Hecke waarom de opmerking van de Raad van State niet wordt gevolgd, om het in de memorie van toelichting toegezegde overleg met de erkende organisaties ook decretaal vast te leggen.

De minister antwoordt dat deze aangelegenheid in een uitvoeringsbesluit nader zal bepaald worden.

Ter stemming voorgelegd wordt het aldus geamendeerde artikel 9 aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikelen 10 tot en met 12

De artikelen 10 tot en met 12 worden aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 13

Mevrouw Mieke Van Hecke heeft een principieel bezwaar tegen het samenbrengen in één organisatie van een steunpunt voor de sector én de belangenbehartiging. Naast het steunpunt moet de Vlaamse regering ook de belangenbehartiging als apart instrument erkennen, omdat elke actor belangrijk is.

De minister is akkoord met het onderscheid tussen de belangenbehartiger en het steunpunt. Aangezien hij een tegenstander is van directe financiële subsidiëring van de belangenbehartiging, bleven echter slechts twee mogelijkheden over : helemaal geen subsidiëring ofwel een alternatieve regeling van de ondersteuning.

Mevrouw Mieke Van Hecke erkent het principiële karakter van zijn standpunt, maar vindt tegelijk dat het geboden alternatief in het voorstel van decreet niet bepaald bevorderlijk is voor de transparantie. De regeling voor ondersteuning langs de weg van een getrapte, dubbele beheersovereenkomst is totaal onbegrijpelijk voor de betrokkenen, nl. een beheersovereenkomst tussen de overheid en het steunpunt, en een beheersovereenkomst tussen het steunpunt en de belangenbehartigersfederatie, om finaal de middelen van de overheid te laten belanden bij de belangenbehartiger.

Artikel 13 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 14

Artikel 14 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 15

De minister stipt aan dat in artikel 15 enkel de vierde paragraaf gewijzigd is. De oorspronkelijke tekst werd naar de uitvoeringsbesluiten verwezen. Alleen het principe zelf blijft behouden. Met de opmerking van de Raad van State over paragraaf 3,2°, werd geen rekening gehouden. Het betrof volgens de minister ook geen formele kritiek, maar een dubbel gebruik van termen Volgens de minister wordt de tekst daardoor echter meer leesbaar voor niet-deskundigen.

Artikel 15 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 16

In de tekst van dit artikel werd de omschrijving in § 1 vervolledigd t.o.v. het voorontwerp, aldus de minister. Daarnaast werd ook nog een en ander vereenvoudigd.

Artikel 16 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 17

Mevrouw Mieke Van Hecke merkt op dat in de eerste zin het woord organisatie voorkomt en in de tweede het woord samenwerkingsverband. De Raad van State had het daarover in zijn advies. Is de tekst van het voorontwerp nu aangepast of niet ?

De minister bevestigt dat. Oorspronkelijk stond ook in de eerste zin 'samenwerkingsverband', maar dat werd op grond van het advies vervangen.

Artikel 17 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 18

Hier werden volgens de minister enige verduidelijkingen in de tekst aangebracht.

Artikel 18 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikel 19

De minister deelt mee dat paragraaf 2 werd vereenvoudigd.

Artikel 19 wordt aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Artikelen 20 tot en met 22

Artikelen 20 tot en met 22 worden aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

4. Eindstemming en wegstemmen van de reflectie-termijn

Ter stemming voorgelegd wordt het geamendeerde ontwerp van decreet betreffende de amateurkunsten aangenomen met 8 stemmen bij twee onthoudingen.

Door de commissie wordt met 10 stemmen eenparig beslist dat er geen reflectietijd en geen reflectie-nota's zullen zijn, zoals bedoeld in artikel 56 van het Reglement van het Vlaams Parlement.

De verslaggever,

Dany VANDENBOSSCHE

De voorzitter,

Jos STASSEN

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE**HOOFDSTUK I****Algemene bepalingen****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Artikel 2

In dit decreet wordt verstaan onder :

1° amateurkunsten : elke kunstvorm die in het kader van het sociaal-culturele gebeuren aan iedere burger de kans biedt om zich via kunstbeoefening en -beleving te ontplooien en zijn potentiële creatieve vermogens te ontwikkelen op vrijwillige basis en zonder beroepsmatige doeleinden ;

2° kunstdiscipline : een tak van de kunsten of een organisatorisch samenhangend geheel van verwante kunsttakken, waarvan het hoofdbestanddeel betrekking heeft op één van de volgende uitdrukkingvormen en voornamelijk beoefend wordt in groepsverband :

a) theater : alle activiteiten op het vlak van de dramatische kunst ;

b) dans : alle activiteiten op het vlak van de kunstvorm waarbij het bewegen van het menselijk lichaam de belangrijkste uiting is ;

c) beeldcultuur en beeldende kunst : alle activiteiten op het vlak van de kunsten waarbij het creëren van beelden of vormen de belangrijkste uiting is, met als deeldisciplines :

– beeldcultuur : alle activiteiten op het vlak van film, fotografie, video en andere media ;

– beeldende kunst : alle activiteiten op het vlak van schilderkunst, beeldhouwkunst en aanverwante creatieve activiteiten ;

d) muziek : alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten met als deeldisciplines :

– instrumentale muziek : alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten waarbij hoofdzakelijk gebruik gemaakt wordt van instrumenten ;

– vocale muziek : alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten, hoofdzakelijk de menselijke stem ;

– lichte muziek : alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten, met betrekking tot rock, pop, elektronische muziek, jazz, blues, chanson, kleinkunst en aanverwante genres ;

– volksmuziek : alle activiteiten op het vlak van de muzikale kunsten, gebaseerd op traditionele muziek die kenmerkend is voor een bepaald volk, een bepaald volksdeel of een bepaalde streek ;

e) letteren : alle activiteiten op het vlak van de literaire kunsten ;

3° federatie : een vereniging, erkend krachtens het decreet van 24 juli 1991 houdende de subsidie-regeling van verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk, hierna het decreet van 24 juli 1991 te noemen ;

4° project : een activiteit op het vlak van de amateurkunsten, die zowel in opzet of doelstelling als in tijd kan worden afgebakend ;

5° landelijk karakter : ofwel activiteiten ontplooien in minstens vier Vlaamse provincies ofwel een publieksbereik aantonen in minstens vier Vlaamse provincies. Voor de toepassing van dit decreet wordt het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad beschouwd als een Vlaamse provincie ;

6° steunpunt : het landelijk steunpunt voor amateurkunsten ;

7° administratie : de afdeling in het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap die bevoegd is voor de amateurkunsten.

Artikel 3

De Vlaamse Gemeenschap streeft via een ondersteuningsbeleid de totstandkoming na van een netwerk van organisaties voor amateurkunsten, ten-

einde de artistieke en sociale component van de amateurkunstbeoefening en -beleving bij elke burger te valoriseren.

HOOFDSTUK II

Organisaties voor amateurkunsten

AFDELING 1

Erkenning

Artikel 4

Een organisatie voor amateurkunsten, hierna organisatie te noemen, ontstaat uit één of meer federaties en verenigingen met landelijk karakter en is werkzaam binnen één van de volgende kunstdisciplines en deeldisciplines vermeld in artikel 2, 2°.

Artikel 5

§ 1. Een organisatie wordt door de Vlaamse regering erkend als een fusie of een totaal samenwerkingsverband.

§ 2. In afwijking van § 1 kan een organisatie erkend worden als een gedeeltelijk samenwerkingsverband voor een periode die loopt tot uiterlijk 31 december 2005.

§ 3. Voor elke in artikel 2, 2°, vermelde kunstdiscipline of voor een deeldiscipline ervan, kan slechts één organisatie voor amateurkunsten erkend worden. Ze stelt zich dienstverlenend op tegenover haar aangesloten groepen en tegenover alle andere belangstellenden en dit zonder onderscheid op grond van ideologische of filosofische levensbeschouwing. Ze heeft aandacht voor de verschillende artistieke expressievormen binnen de kunstdiscipline of deeldisciplines.

Artikel 6

§ 1. Om door de Vlaamse regering als een fusie of een totaal samenwerkingsverband erkend te worden moet de organisatie aan volgende erkenningsvoorwaarden voldoen :

1° een werking hebben met een landelijk karakter ;

2° een vereniging zonder winstoogmerk zijn met een werkterrein dat duidelijk in een van de kunstdisciplines of deeldisciplines ligt van artikel 2, 2°, en waarbij alle federaties en verenigingen met landelijk karakter toegang moeten hebben tot de fusie of het totaal samenwerkingsverband ;

3° over één centraal secretariaat beschikken ;

4° over slechts één personeelskader beschikken, waarbij de organisatie de juridische werkgever is ;

5° bij de aanvraag tot erkenning aantonen hoe ze :

- a) een open documentatiecentrum zal realiseren in relatie tot de verzamelfunctie van het steunpunt ;
- b) een communicatieplan zal realiseren ten behoeve van de beoefenaars van de kunstdiscipline of deeldiscipline ervan met het oog op de uitstraling en de kwaliteitsverbetering van de kunstdiscipline ;
- c) ondersteuning zal bieden door het ontwikkelen van documentatie- en werkmaterialen, het organiseren van opleidingscursussen en van publieksgerichte evenementen ;
- d) in samenwerking met het steunpunt overleg zal plegen en afspraken zal maken met belendende sectoren ;
- e) artistieke, organisatorische en technische begeleidingen zal geven aan groepen ;
- f) in overleg met het steunpunt een kwaliteitsbeleid zal uitbouwen dat erop gericht is op een systematische wijze de kwaliteit van de aangeboden dienstverlening en ook van haar werking te bepalen, te plannen, te verbeteren en te controleren.

§ 2. Om door de Vlaamse regering als een gedeeltelijk samenwerkingsverband erkend te kunnen worden, moet de organisatie voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° een werking hebben met een landelijk karakter ;

2° een vereniging zonder winstoogmerk zijn met een werkterrein dat duidelijk in één van de kunstdisciplines of deeldisciplines ervan ligt zoals vermeld in artikel 2, 2°, en waarbij alle verenigingen met landelijk karakter of de federaties toegang moeten hebben tot het samenwerkingsverband ;

3° bij de aanvraag tot erkenning aantonen hoe de organisatie :

- a) een open documentatiecentrum zal realiseren in relatie tot de verzamelfunctie van het steunpunt ;
- b) vorming en opleiding zal organiseren ;
- c) een publicatie ten behoeve van de beoefenaars van de kunstdiscipline zal uitgeven ;
- d) in samenwerking met het steunpunt overleg zal plegen en afspraken zal maken met de belendende sectoren ;
- e) in overleg met het steunpunt een kwaliteitsbeleid zal uitbouwen dat erop gericht is op een systematische wijze de kwaliteit van de aangeboden dienstverlening en ook van haar werking te bepalen, te plannen, te verbeteren en te controleren ;

4° bij de aanvraag tot erkenning aantonen hoe de organisatie aan haar groepen :

- a) ondersteuning zal bieden door het ontwikkelen van materialen en het organiseren van publieksgerichte activiteiten ;
- b) organisatorische, technische en artistieke begeleidingen zal organiseren.

§ 3. Indien voor een kunstdiscipline slechts één vereniging of federatie bestaat op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit decreet kan deze erkend worden als organisatie.

Artikel 7

§ 1. Om de vijf jaar, kan de decreetgever, de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding gehoord, overgaan tot een aanpassing van de in artikel 2, 2°, vermelde kunstdisciplines.

§ 2. De aanvraag tot erkenning van een nieuwe organisatie met betrekking tot een nieuwe kunstdis-

cipline moet bij de administratie ingediend worden in de loop van januari.

§ 3. De erkenningsprocedure, met inbegrip van de eventuele beroepsprocedure, wordt vóór 15 oktober van het kalenderjaar van de aanvraag afgesloten met de betekening van de beslissing betreffende de erkenning of de niet-erkenning.

§ 4. De eerste toepassing van de vermelde procedure, vermeld in § 1 tot en met § 3, gebeurt in het kalenderjaar 2005.

Artikel 8

§ 1. Tegen het voornemen van de beslissing van niet-erkenning kan beroep aangetekend worden bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden.

§ 2. Na verloop van de procedure, vermeld in artikel 7, gaat de erkenning in op 1 januari van het kalenderjaar dat volgt op de betekening van de erkenningsbeslissing.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de nadere regels betreffende de aanvraag voor erkenning.

AFDELING 2

Subsidiëring

Artikel 9

§ 1. De Vlaamse regering subsidieert via jaarlijkse subsidie-enveloppen de erkende organisaties telkens voor een periode van vijf jaar.

§ 2. Om voor subsidiëring in aanmerking te komen stelt de erkende organisatie om de vijf jaar een beleidsplan op over de activiteiten, vermeld in artikel 6, rekening houdend met de toegekende subsidie-enveloppe en voorzover het mogelijk is onderbouwd met kwantitatieve gegevens. Het beleidsplan bevat tevens een financieel plan en een personeelsplan.

§ 3. Daarenboven moet de organisatie in haar werking rekening houden met de principes van de integrale kwaliteitszorg.

§ 4. Wanneer de organisatie een totaal samenwerkingsverband is, kan zij via de federaties of via de verenigingen met een landelijk karakter, maximaal vijftien procent van de totale enveloppe besteden aan activiteiten die verband houden met het geven van artistieke, organisatorische en technische begeleidingen aan groepen.

§ 5. Elke organisatie heeft de verplichting om op verzoek van de administratie, alle nuttige en noodzakelijke gegevens inzake haar discipline te verstrekken, en dit in de gevraagde vorm.

§ 6. Na onderzoek brengt de administratie de organisatie schriftelijk op de hoogte van de evaluatie en de goedkeuring van het beleidsplan.

§ 7. De Vlaamse regering kan accenten leggen in het kader van haar prioriteitenbeleid met betrekking tot de amateurkunsten zoals geformuleerd in haar beleidsnota.

§ 8. De Vlaamse regering kan de verdere regels met betrekking tot het beleidsplan en de uitkering van de subsidie bepalen.

Artikel 10

De subsidie-enveloppe bevat de nodige middelen voor de ondersteuning van de jaarlijkse personeels- en werkingskosten van de organisatie.

Artikel 11

De grootte van de in artikel 19 vermelde kredieten wordt na het verstrijken van de periode van vijf jaar door de Vlaamse regering opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds en uit de beleidsintenties van de minister, bevoegd voor de cultuur, anderzijds.

Artikel 12

§ 1. Onder voorbehoud dat de ingediende begroting voor het lopende begrotingsjaar werd goedgekeurd door de Vlaamse regering, worden voor het begrotingsjaar waarvoor ze werden ingeschreven en goedgekeurd, vier driemaandelijke voorschotten uitbetaald.

Elk voorschot bedraagt 22,5 procent van de vastgestelde financiële enveloppe op jaarbasis.

Het saldo van de subsidie wordt uitbetaald vóór 1 juli van het jaar dat volgt op het gesubsidieerde werkingsjaar, na goedkeuring door de Vlaamse regering van de in het voorbije jaar gedane uitgaven en de voorgelegde betalingsbewijzen.

Bij de berekening van het saldo wordt rekening gehouden met de uitgekeerde voorschotten. Indien de uitgekeerde voorschotten hoger zijn dan de subsidie, wordt het verschil in mindering gebracht van de voorschotten van het werkingsjaar dat volgt op het jaar waarop de subsidie betrekking heeft.

§ 2. Wat betreft de personeelsuitgaven worden de subsidie-enveloppen vanaf 1 januari 2001 gekoppeld aan de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen, overeenkomstig de bepalingen van de wet van 1 maart 1977 houdende inrichting van een stelsel waarbij sommige uitgaven in de overheidssector aan het indexcijfer van de consumptieprijzen van het rijk worden gekoppeld. Voor de overige uitgaven, vermeld in artikel 10, kunnen de bedragen aangepast worden aan het indexcijfer dat berekend en benoemd wordt voor de toepassing van artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van het concurrentievermogen.

§ 3. Organisaties voor amateurkunsten moeten bovendien :

1° een boekhouding voeren volgens het genormaliseerd boekhoudkundig stelsel en die zo organiseren dat de financiële controle op de aanwending van de subsidies mogelijk is. De Vlaamse regering kan een specifiek boekhoudkundig plan en bijzondere regelingen betreffende de boekhouding opleggen ;

2° jaarlijks de rekeningen van het vorige jaar met de nodige bewijsstukken voorleggen, alsmede een door de algemene vergadering goedgekeurde sluitende begroting ; uit de afrekening moet blijken dat de organisatie, rekening houdende met de eigen middelen, sluitend of batig kan werken. Een batig saldo in de resultatenrekening verplicht de organisatie tot het opbouwen van een financiële reserve. Deze reserve moet worden aangewend ter financiering van uitgaven die bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van de organisatie ;

- 3° een werkingsverslag van het vorige jaar en een jaarplanning voor het volgende jaar voorleggen ;
- 4° aanvaarden dat de administratie de werking en de boekhouding, eventueel ter plaatse, onderzoekt ;
- 5° hun bestuurders en hun medewerkers verzekeren tegen de burgerlijke aansprakelijkheid van de organisatie.

HOOFDSTUK III

Het steunpunt

Artikel 13

Aan het steunpunt voor amateurkunsten worden de volgende functies toevertrouwd :

- 1° een verzamelfunctie : het verzamelen, ontsluiten en aanbieden van documentatie over de werksoort en de kunstdisciplines ;
- 2° een stimulerende functie : het bevorderen van activiteiten en initiatieven die de kennis van de werksoort of de kunstdiscipline verhogen, met bijzondere aandacht voor vorming in en door de kunstbeoefening ;
- 3° een begeleidende functie : de dienstverlening en ondersteuning in het veld verzorgen en de deskundigheid bevorderen ;
- 4° een onderzoeksfunctie : een kenniscentrum ontwikkelen met de klemtoon op onderzoek en analyse van de werksoort, alsmede de ontwikkeling van kortetermijnprojecten in relatie tot het professionele kunstenveld.

Artikel 14

§ 1. De concrete invulling van de in artikel 13 vermelde functies wordt gespecificeerd in een beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Gemeenschap en het steunpunt.

§ 2. Voor het uitoefenen van de in artikel 13 vermelde functies, ontvangt het erkende steunpunt, voor de eerste periode van de toepassing van dit decreet, die loopt tot en met 31 december 2005, een

jaarlijkse subsidie-enveloppe die gelijk is aan het bedrag dat zij ontving voor het laatste werkjaar dat voorafgaat aan de inwerkingtreding van dit decreet, vermeerderd met tien procent.

§ 3. De grootte van het in § 2 vermelde krediet wordt na het verstrijken van de periode van vijf jaar door de Vlaamse regering opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds en uit de beleidsintenties van de minister, bevoegd voor de cultuur, voor de komende periode van vijf jaar anderzijds.

§ 4. Het steunpunt legt om de vijf jaar een beleidsplan voor aan de Vlaamse regering. Dit beleidsplan bevat een financieel plan en een personeelsplan. De bepalingen van artikel 12, § 3, 1° tot en met 5°, zijn ook van toepassing.

§ 5. Het steunpunt houdt in haar werking rekening met de principes van de integrale kwaliteitszorg.

§ 6. De subsidie-enveloppe van § 2 wordt gekoppeld aan het prijsindexcijfer zoals bepaald in artikel 12, § 2. De voorschottenregeling van artikel 12, § 1, is eveneens van toepassing.

§ 7. De Vlaamse Gemeenschap erkent het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten, afgekort VCA, opgericht krachtens artikel 75 van het decreet van 29 december 1993 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1994, als het steunpunt voor amateurkunsten.

HOOFDSTUK IV

Projectsubsiëring

Artikel 15

§ 1. Jaarlijks is een krediet van minimum 25 miljoen frank ter beschikking voor de financiële ondersteuning van projecten.

§ 2. Voor projectsubsiëring komen in aanmerking :

- 1° projecten die betrekking hebben op een kunstdiscipline of deeldisciplines ervan die niet gesubsidieerd worden binnen dit decreet ;
- 2° projecten die product- en/of procesgerichte vernieuwing en/of verbreding beogen ;

3° projecten die aansluiten bij het prioriteitenbeleid van de Vlaamse regering op het vlak van doelgroepen en/of thema's.

§ 3. Met uitzondering van de projecten, bedoeld in § 2, 1°, worden aanvragen voor projectsubsidieëring ingediend door :

- 1° een vereniging of instelling in partnerschap met een organisatie, erkend krachtens dit decreet ;
- 2° een krachtens dit decreet erkende organisatie in partnerschap met een vereniging of instelling uit een belendende sector ;
- 3° twee of meer krachtens dit decreet erkende organisaties ;
- 4° een vereniging of instelling in partnerschap met het steunpunt, indien er geen krachtens dit decreet erkende organisatie als partner gevonden wordt.

§ 4. De Vlaamse regering bepaalt de procedure voor het indienen en afhandelen van projecten.

§ 5. De projectsubsidieëring kan nooit de periode, bedoeld in artikel 9, overschrijden.

§ 6. De grootte van het in § 1 vermelde krediet wordt na het verstrijken van de periode van vijf jaar door de Vlaamse regering opnieuw bepaald op grond van door de administratie geaggregeerde gegevens uit de jaarlijkse rapporteringen enerzijds en uit de beleidsintenties van de minister, bevoegd voor de cultuur, anderzijds.

§ 7. De toegekende projectsubsidie wordt beschikbaar gesteld in de vorm van een voorschot van 90 procent. Het saldo wordt uitbetaald nadat door de administratie vastgesteld werd dat de voorwaarden waaronder de projectsubsidie toegekend werd, nageleefd werden en dat de subsidie feitelijk aangewend werd om het gesubsidieerde project te realiseren.

HOOFDSTUK V

Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 16

§ 1. Alle federaties en initiatieven met een werkingsgebied binnen het domein van de amateur-

kunsten, die een subsidie ontvingen van de Afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheekwerk en van de Afdeling Jeugd en Sport krijgen toegang tot dit decreet.

§ 2. Deze federaties en initiatieven hebben de verplichting om op verzoek van de administratie, alle nuttige gegevens te verstrekken in het kader van de samenwerking.

§ 3. Alle federaties of initiatieven zoals bepaald in § 1 behouden het eerste jaar van toepassing van dit decreet hun subsidie indien zij niet tot een samenwerking zijn gekomen. Zij moeten alsdan bewijzen dat zij minimaal eenzelfde werking hebben ontplooid zoals ter verantwoording van de subsidie van het jaar 2000.

Vanaf het tweede jaar van toepassing van dit decreet vermindert de subsidie jaarlijks met 25 procent.

Artikel 17

§ 1. Om voor erkenning in aanmerking te komen moet de keuze van het soort organisatie gemaakt worden door een representatieve vertegenwoordiging van de desbetreffende kunstdiscipline. Alle aan het samenwerkingsverband deelnemende federaties en verenigingen met landelijk karakter moeten op een representatieve wijze vertegenwoordigd zijn in de beheersorganen van de organisatie.

§ 2. Indien verenigingen en/of federaties uit de vermelde kunstdisciplines er niet in slagen om per kunstdiscipline tot één organisatie voor amateurkunsten te komen, beslist de Vlaamse regering, op verzoek van één of meerdere federaties of verenigingen met landelijk karakter, binnen drie maanden na de aanvraag voor erkenning, en nadat de bevoegde minister alle partijen in kwestie die daartoe bereid zijn gehoord heeft, over de erkenning.

Tegen het voornemen van beslissing kunnen de verenigingen of federaties beroep aantekenen bij de adviserende beroepscommissie voor culturele aangelegenheden.

Artikel 18

Vanaf het ogenblik dat een organisatie wordt erkend bedraagt de subsidie-enveloppe minimaal de optelsom die de toetredende federaties of initiatie-

ven vermeld in artikel 16, § 1, ontvingen tijdens hun laatste werkjaar verhoogd met tien procent.

Artikel 19

§ 1. Wanneer een organisatie een fusie is, bedraagt de volledige subsidie-enveloppe jaarlijks het bedrag, vermeld in artikel 18, aangevuld met een forfaitair bedrag van 5.000.000 frank.

§ 2. Wanneer een organisatie een totaal samenwerkingsverband is, bedraagt de subsidie-enveloppe jaarlijks het bedrag, vermeld in artikel 18, aangevuld met een forfaitair bedrag van 3.000.000 frank.

§ 3. Wanneer een organisatie een gedeeltelijk samenwerkingsverband is, bedraagt de subsidie-enveloppe jaarlijks het bedrag, vermeld in artikel 18. De organisatie moet minimaal vijfenveertig procent van de totale enveloppe besteden aan activiteiten die verband houden met de voorwaarden, vermeld in artikel 6, § 2, 3°. Het gedeeltelijk samenwerkingsverband treedt op als werkgever van de personeelsleden, die voor de invulling van de in artikel 6, § 2, 3° activiteiten, ingezet worden.

§ 4. Wanneer een organisatie bestaat uit één federatie of één vereniging met landelijk karakter wordt het bedrag, vermeld in artikel 18, toegekend.

Artikel 20

§ 1. Een aanvraag tot erkenning kan op elk ogenblik worden ingediend. Samen met de aanvraag voor erkenning wordt het beleidsplan ingediend. De eerste erkenning gebeurt binnen drie maanden na indiening van de aanvraag.

§ 2. Als refertedatum voor het in voege treden van de nieuwe subsidieregeling geldt de datum van de aanvraag voor erkenning.

§ 3. Een organisatie in de vorm van een gedeeltelijk samenwerkingsverband kan te allen tijde een aanvraag indienen om over te gaan naar een totaal samenwerkingsverband of een fusie. Een organisatie in de vorm van een totaal samenwerkingsverband kan te allen tijde een aanvraag indienen om over te gaan tot een fusie.

Artikel 21

Het decreet van 24 juli 1991 houdende de subsidie-regeling van verenigingen voor amateuristische kunstbeoefening in het kader van het Nederlandstalig sociaal-cultureel vormingswerk wordt opgeheven.

Artikel 22

Dit decreet treedt in werking op 1 januari 2001.

BIJLAGE

BIJLAGE

Hoorzitting donderdag 30 november om 14.00 uur**Sprekerslijst**

De heer Dirk D'Hoe, voorzitter van de Vereniging Amateurkunsten Vlaanderen (VAKV)

De heer Koenraad De Meulder, voorzitter van de Commissie Amateurkunsten van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding

De heer Luk Verschueren, directeur Vlaams Centrum voor Amateurkunsten

De heer Bernard Soenens, directeur Fakrea

De heer Jozef Alpaert, directeur Fedekam.

De heer Freddy Van Vlaenderen, voorzitter Vlaamse Foto- en Filmkringen

De heer Luc Nowé, algemeen coördinator, Poppunt Vlaanderen

De heer Herman De Wit, directeur van de Volksmuziekfederatie

Hoorzitting van donderdag 30 november 2000 over het ontwerp van decreet betreffende de amateurkunsten

De heer Jos Stassen, voorzitter : Graag verwelkom ik de talrijke deskundigen uit de sector van de amateurkunsten die op de uitnodiging van de Commissie voor Cultuur, Media en Sport zijn ingegaan om vandaag aanwezig te zijn op de hoorzitting over het ontwerp van decreet op de amateurkunsten.

Ik geef het woord aan de heer Luk Verschueren.

Toelichting door de heer Luk Verschueren, directeur van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten

De heer Luk Verschueren, directeur van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten : De sector van de amateurkunsten is blij dat ze hier vandaag wordt gehoord over het nieuwe decreet dat op stapel staat. Eerst zullen drie overkoepelende organisaties aan bod komen, daarna zullen vertegenwoordigers van de specifieke disciplines een woordje van uitleg geven. Ik wijs erop dat in deze sector het aantal vrouwen dat bestuurlijk is, zeer beperkt is.

Minister Anciaux heeft het nieuwe decreet vanmorgen in de commissie toegelicht, dus daar ga ik niet verder op in.

Ik schets het ontstaan van dit nieuwe decreet. Eind 1997 besloten de federaties van amateurkunsten om in de schoot van de VAKV een gesprek te organiseren met het kabinet van toenmalig minister Martens om een verhoging van de middelen en een aanpassing en versoepeling van het bestaande decreet te vragen. In 1998 organiseerde de VAKV een hoorzitting met een medewerker van het kabinet, die daar drie belangrijke uitspraken deed. Ten eerste zouden de middelen beperkt worden verhoogd, wat resulteerde in een verhoging in 1999 van 80 naar 100 miljoen frank.

Ten tweede behoorde een wijziging van het decreet niet tot de mogelijkheden, enkel enkele artikels van het uitvoeringsbesluit werden in 1999 aangepast.

Ten derde was er geen sprake van een substantiële verhoging van de middelen zonder een nieuw decreet dat voor meer samenwerking en coherentie in de sector zou zorgen. De sector werd uitgedaagd om voor-

stellen te formuleren voor een nieuw decreet. Sommigen meenden dat het toenmalig kabinet de boodschap meegaf dat het nieuwe decreet voor een volgende legislatuur zou zijn, omdat de nodige middelen toen ontbraken.

De sector heeft vervolgens een werkgroep samengesteld met vertegenwoordigers van het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten, de VAKV en de Vlaams-Culturele koepel waarvan de meeste federaties immers deel uitmaken. De directeur van deze koepel, de heer Rob Eykens, heeft hier trouwens een grote bijdrage aan geleverd. Ik vernoem hem even omdat hij zondag na een slepende ziekte is overleden. Eind 1998, begin 1999 legde deze werkgroep de grote lijnen van een nieuw decreet vast. Door de verkiezingen lag alles stil vanaf mei 1999.

Eind augustus 1999 werd een eerste werktekst als ontwerp van decreet uitgeschreven, onder leiding van en met de afdeling Volksontwikkeling en Bibliotheken, de voorzitter van de Commissie voor Amateurkunsten, de heer Eddy Frans, en ikzelf als verantwoordelijke voor het steunpunt. Deze tekst werd voorgelegd aan het kabinet, dat zeer enthousiast reageerde en zich engageerde voor de totstandkoming van een nieuw decreet. In het najaar van 1999 en het voorjaar van 2000 vonden dan nog tal van gesprekken plaats tussen de VAKV, het steunpunt, de administratie, de federaties en het kabinet.

Het eindresultaat van dit alles wordt gedragen door een ruime meerderheid in de sector. Natuurlijk zou iedereen het hier en daar wel wat willen bijschaven, maar de eensgezindheid is vrij groot. De vragen die momenteel rijzen, hebben vooral betrekking op de overgangsperiode, de uitvoeringsbesluiten, de manier waarop de voorschotten zullen worden uitbetaald en de vorm van het beleidsplan. Het is immers normaal dat verandering en vernieuwing voor extra druk, werk, onzekerheid en zelfs het verlies van functies leidt.

Voor alle duidelijkheid herhaal ik dat het nieuwe decreet handelt over de organisatie van het middenveld. De lokale groepen kunnen zelf blijven bepalen hoe ze zich organiseren. Zij liggen trouwens niet wakker van de manier waarop hun middenveld is georganiseerd. Zij verwachten gewoon een goede, correcte en snelle dienstverlening van hun nationaal secretariaat. Het ligt voor de hand dat dit niet evident is voor kleine organisaties met beperkte middelen.

De administratie Cultuur en het steunpunt waren de voorbije maanden steeds bereid om een antwoord te verschaffen op alle vragen. Er vonden gesprekken plaats over samenwerking en fusies. Er werden cursussen organisatieontwikkeling georganiseerd, en er werd aandacht besteed aan de manier waarop men een beleidsplan moet opstellen.

De houding van het VCA is steeds consequent geweest, en kan als volgt worden verwoord : elk nieuw decreet heeft nadelen en bijwerkingen, maar dit ontwerp van decreet biedt de sector een unieke kans om een volwassen plaats in te nemen in het sociaal-cultureel werkveld. We hopen dan ook dat het Vlaams Parlement dit ontwerp zal goedkeuren, zodat het vanaf 1 januari 2001 in werking kan treden. Zo kunnen we beginnen aan de vernieuwde uitbouw van de sector.

Het standpunt van het steunpunt is trouwens ook niet zo belangrijk. We zijn noch belangenverdediger, noch overheid. We willen enkel een brug slaan tussen sector en overheid, beleid en amateurkunstenaar. Het steunpunt wil de sector begeleiden om zo tot een meer creatieve en democratische samenleving te komen. Voor meer informatie verwijs ik naar het kaftje dat we ter beschikking stellen, waarin u ons algemeen standpunt terugvindt, evenals een lijst van de erkende federaties, een lijst van de lokale groepen, de uitgaven volgens het oude en het nieuwe decreet en een artikel uit De Morgen over het nieuwe decreet op de amateurkunsten. Ook in het nieuwe nummer van ons tijdschrift staat een uitgebreid artikel over het nieuwe decreet.

Toelichting door de heer Dirk D'Hoe, voorzitter van de Vereniging Amateurkunsten Vlaanderen (VAKV)

De heer Dirk D'Hoe, voorzitter van de Vereniging Amateurkunsten Vlaanderen (VAKV) : De VAKV is een belangenbehartigingsorganisatie. We hebben de voorbije twee jaar veel informatie verspreid over het nieuwe decreet en inspraakmomenten georganiseerd voor de erkende landelijke organisaties om zo tot een consensus te komen over dit ontwerp van decreet. Zo hebben we de voorbije jaren hard gepleit voor een decreet waarin niet alleen maar aandacht wordt geschonken aan de werking van de landelijke erkende fe-

deraties. Ook de interne administratie verdient alle aandacht zodat de dienstverlening waarvan de lokale organisaties genieten kan verbeteren. Het nieuwe ontwerp van decreet moet er in de eerste plaats voor zorgen dat de erkende organisaties hun dienstverlening beter kunnen organiseren. Een uitgebreider kader moet de organisaties aanzetten samen te werken. Het ontwerp van decreet zorgt ook voor een ruimere financiële marge. Als belangenbehartigingsorganisatie past het ons te zeggen dat het ontwerp van decreet voldoet aan de verlangens van de organisaties en precies daarom pleiten we er sterk voor het ontwerp van decreet al op 1 januari 2001 in voege te laten treden.

Bepaalde organisaties zijn zich trouwens al aan het aanpassen, terwijl andere meer tijd nodig zullen hebben. Vooral de vocale en de instrumentale sector zitten nog met zekere reserves tegenover de disciplinaire organisatie, maar de andere sectoren kunnen gerust vanaf 1 januari 2001 het nieuwe decreet volgen. Zij zijn er sterk van overtuigd dat het decreet voor een nieuwe dynamiek zal zorgen waarvan ook de lokale groepen en de individuele kunstenaars genieten. De VAKV vraagt dan ook om de uitvoeringsbesluiten zo snel als mogelijk over te maken zodat de organisaties hun erkenningsdossier kunnen indienen.

Toelichting door de heer Koenraad De Meulder, voorzitter van de Commissie Amateurkunsten van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding

De heer Koenraad De Meulder, voorzitter van de Commissie Amateurkunsten van de Raad voor Volksontwikkeling en Cultuurspreiding : De Commissie Amateurkunsten is nog relatief jong en heeft nog niet al te veel ervaring opgebouwd. We hebben de laatste maanden evenwel heel wat tijd besteed aan de voorbereiding van dit ontwerp van decreet. De Commissie is daarbij uitgegaan van een grondige analyse van het huidige decreet en van de sector. Bij de analyse van de sector hebben we niet alleen maar de lokale groepen in ogenschouw genomen, maar ook alle nieuwe tendensen. De sector kan immers maar groter worden als we ook diegenen bereiken die individueel met kunst bezig zijn. Onze analyse werd opgenomen in de Memorie van Toelichting.

In het nieuwe ontwerp van decreet is het groepsidee verdwenen zodat ook aandacht geschonken kan worden aan de individuele amateurkunstenaar. Precies met het oog op die individuele kunstenaars laten we de verschillende organisaties samenwerken. Op die manier overstijgen ze de huidige verzuiling waar vele gebruikers al lang geen boodschap meer aan hebben. Met de nieuwe projectmatige subsidie opent de sector zich ook voor nieuwe tendensen. Door de huidige al te strakke afbakening komen nieuwe disciplines onvoldoende aan bod.

De ruimere inschaling binnen de verschillende disciplines zal nog aan belang winnen. Door de instrumentale muziek anders te definiëren kan de sector ook aandacht besteden aan andere disciplines. Ook vocale muziek wordt voortaan ruimer gedefinieerd zodat naast koren ook individuele zangers en kleine groepen aan bod komen. Ook de samenwerking tussen de belendende sectoren is een toekomstgericht element.

Doordat we de sector voortaan ruimer bekijken los van de verschillende disciplines, verlopen de interne discussies woeliger : de federaties worden nu immers verplicht samen te werken. We mogen evenmin uit het oog verliezen dat het nieuwe decreet voor een aantal nieuwe verplichtingen zorgt : communicatieplannen, beleidsplannen, integrale kwaliteitszorg, ... Dat is allemaal verre van evident in een sector die met een grote professionele achterstand kampt. De bijkomende middelen die tegenover deze nieuwe verplichtingen staan, volstaan lang niet om professionele achterstand weg te werken. Wij vermoeden dat er nog heel wat discussies gevoerd zullen worden vooraleer het decreet wordt toegepast.

Vragen van de leden en repliek van de sprekers

Mevrouw Mieke Van Hecke : De bedoeling van deze hoorzitting is de sector beter leren kennen. Ik ken de dorpsfanfare en het kerkkoor, maar ben niet vertrouwd met de overkoepelende structuren. Wanneer we weinig of geen vragen stellen, mag u daar absoluut niet uit afleiden dat dit dossier ons niet interesseert. U leidt er liever uit af dat uw betoog van een uitzonderlijke helderheid was.

De overheid moet er inderdaad op toezien dat de beschikbare middelen zo effectief als mogelijk besteed worden. Daarnaast moet ze de kwaliteit van de ondersteuning voortdurend in het oog houden. Door de huidige versnipperde situatie beter te structureren probeert de overheid deze beide taken naar behoren in

te vullen. De gedachte benauwt mij evenwel dat het voorgestelde monopolie de kwaliteit ook bedreigt. In alle culturele decreten merk ik de tendens om van kwantitatieve normen over te schakelen op kwalitatieve. Als die kwalitatieve normen niet gekoppeld worden aan objectief meetbare maatstaven, dreigt subjectiviteit. In dit ontwerp van decreet merk ik een evolutie naar meer kwaliteit : bij iedere erkenningsaanvraag moet opgegeven worden hoe de opdracht uitgevoerd zal worden, evenwel zonder resultaatsverbintenis.

De heer Koenraad De Meulder : Ik denk dat mevrouw Van Hecke dat een beetje verkeerd inschat. De sector van de amateurkunsten is tegelijkertijd verzuild en niet verzuild. Er zijn een aantal verzuilingsoperaties die eerder disciplinegericht zijn. In de wereld van het koorleven zijn er bijvoorbeeld vier federaties actief. De ene federatie houdt zich bezig met senioren, een andere met kinder- en jeugdkoren en nog een andere met kerkkoren. Het gaat hier dus niet om de klassieke verzuiling. In andere disciplines bestaat wel wat meer verzuiling.

Deze discussie moet vertrekken van de amateurkunstenaar zelf, en deze kent geen verzuiling. Hij is actief in zijn lokaal koor of in zijn lokale harmonie en hij is niet geïnteresseerd in de ideologische inkleuring van zijn federatie, wel in een behoorlijke dienstverlening in zijn sector.

De concurrentie in de wereld van de amateurkunsten zorgt niet voor een meerwaarde. Men vraagt zich alleen af wie het meeste aangesloten groepen heeft en zo de grootste subsidie kan binnenrijven. Op deze norm kan men geen subsidie- of erkenningsbeleid baseren. Deze vorm van concurrentie wordt door het nieuwe decreet in een belangrijke mate uitgeschakeld en dat zal de amateurkunsten ten goede komen.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Er is dus geen concurrentie inzake de kwaliteit van de ondersteuning ?

De heer Dirk D'Hoe : Ik wil daarop inspelen vanuit de VAKV. Het aspect concurrentie is de laatste jaren grotendeels weggevallen. Er was eerder nood aan samenwerkingsverbanden, wat binnen het huidige decreet niet mogelijk was omdat de klemtoon van de subsidie op het aantal lokale groepen lag. Binnen sommige disciplines werd er al afgesproken om te werken voor bepaalde doelgroepen, maar ook dat kan niet binnen het huidige decreet. Het is niet de bedoeling om via de aanpassing van het decreet een aantal lokale groepen te elimineren, integendeel. Het is de bedoeling nieuwe zaken te ontwikkelen om nieuwe doelgroepen te bereiken. Dat is binnen het huidige decreet niet mogelijk.

De heer Luk Verschuere : Met dit decreet wordt voor de federaties een monopoliepositie geïnstalleerd. Dat biedt inderdaad geen garanties voor kwaliteit, maar ook een concurrentiële positie biedt daarvoor geen garanties. Kan de overheid zeggen dat er maar één gesubsidieerde organisatie mag zijn in Vlaanderen ? De vorige regering heeft dat voor de sportkoepels anders opgelost. Ze heeft gezegd dat er meerdere koepels mochten zijn, maar om erkend en gesubsidieerd te worden moest een koepel de helft van de leden en de helft van de federaties vertegenwoordigen. Het resultaat is hetzelfde, namelijk dat er maar één koepel bestaat. Het is niet de monopoliepositie die bedreigend is, wel de werking van te kleine federaties met een minimaal personeelsbestand.

De overgang van kwantiteit naar kwaliteit is volgens mij een goede zaak. Ik denk dat er in het verleden te veel met cijfers werd gerekend. Op dat vlak is men op de culturele wereld op de goede weg. Volgens mij was het niet zo zinvol dat inspecteurs moesten gaan controleren of er op een activiteit van volksoontwikkeling nu twaalf of elf aanwezigen waren. In artikel 9 staat wel dat het beleidsplan moet onderbouwd zijn met zoveel mogelijk kwantitatieve gegevens. Daarom kan ik me voorstellen dat een beleidsplan dat niet met kwantitatieve gegevens onderbouwd is, negatief beoordeeld zal worden.

De overgang van kwantiteit naar kwaliteit houdt wel een risico in van subjectiviteit. Hoe kan men daarover oordelen ? Eén persoon kan de kwaliteit van een beleid of van een organisatie niet beoordelen wanneer hij één uur de tijd heeft om een paar mappen in te zien. Een commissie met een aantal deskundigen moet dat doen, op basis van een uitgebreid gesprek. Het antwoord moet geen ja of nee zijn, het moet mogelijk zijn het beleidsplan op bepaalde punten aan te vullen. Deze werkwijze heeft voor- en nadelen, maar toch meer voordelen dan nadelen.

De heer Miel Verrijken : Het theater wordt geüniformiseerd. Bij gemis aan kennis zegde de minister dat het liefhebberstoneel ontstaan is in het begin van de twintigste eeuw. We weten natuurlijk allemaal dat het al in de zeventiende of zelfs in de zestiende eeuw is ontstaan. Sommige groepen, waarvan de Violieren de belangrijkste zijn, bestaan al onophoudelijk sedert de zeventiende eeuw. Moet een dergelijke eeuwenoude traditie geprangd worden in zo'n constructie, die dan zeker neutraal zal zijn en een vleugel zal hebben voor allochtonen of toch minstens voor randverschijnselen.

Toen Vlaanderen te arm was om een conservatorium te hebben, zijn er grote figuren opgestaan uit het liefhebberstoneel, toevallig allemaal uit socialistische hoek. Als het Nederlandse taalgebied niet zo klein was geweest, dan zouden die nu wereldfaam hebben gehad. De geliefkoosde heldentenor van Wagner, Ernest Van Dijk heeft nooit conservatorium gevolgd. Dat geldt ook voor Marcel Vercammen.

Welk nut heeft het de amateurs samen te brengen in federaties ? Kunnen alle zo problemen verholpen worden ? Waarom moet men passeren via een aantal pausen ? In Antwerpen zijn er twee concurrerende scholen die een beroepsopleiding voor toneel verzorgen.

Veel figuren, vooral op vocaal gebied, hebben een diploma, maar komen niet tot aan de knieën van bepaalde liefhebbers. Hoe kunnen de betere liefhebbers daaraan ontsnappen en een carrière maken binnen deze branche ? Moet er een onderscheid zijn tussen amateurs en professionelen ?

De heer Luk Verschuere : Ik wil eerst en vooral bevestigen dat er heel wat merkwaardige en belangrijke figuren uit de amateursector gekomen zijn. Ik verwijs bijvoorbeeld naar de huidige Vlaamse minister van Cultuur, die actief is geweest in een amateurgezelschap, en naar zijn vader die een zeer gewaardeerd toneelamateurkunstenaar is. Voor de lokale groepen verandert er niets. Ze kunnen zich organiseren zoals ze willen. Er wordt niet gevraagd dat bijvoorbeeld de socialistische en katholieke fanfare moeten fusioneren. Het is wel waar dat ze zich op bepaalde doelgroepen richten zodat andersvaliden, jongeren en allochtonen kans krijgen. Wat de overgang van amateur naar professionele kunsten betreft heeft de overheid een duidelijke keuze gemaakt. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen beeldende kunsten, en podiumkunsten, en volksontwikkeling. Ik vind die opdeling goed. Bij een verticale opdeling vrees ik dat de amateurkunstenaars, die onderaan de ladder staan, aan het kortste eind trekken bij de subsidieverdeling. Structureel is het een goede zaak dat de amateurkunsten in de decreten gescheiden worden van de professionele kunsten. Dat wil evenwel niet zeggen dat amateurs niet kunnen doorstromen naar de professionele kunsten of semi-professioneel bezig zijn.

De heer Dany Vandenbossche : Het ontwerp van decreet is een vooruitgang. In het ontwerp wordt gedefinieerd wat amateurkunst is, maar niet wat een amateurkunstenaar is. Volgens de definitie gaat het om mensen die geen beroepsbezigheid hebben. Amateur is een negatief beladen woord. Misschien is het beter om een ander woord te zoeken. Niet-professioneel is ook een moeilijk woord. Is er daarover gediscussieerd ? Ik vind daarover weinig terug in het ontwerp van decreet.

De heer Koenraad De Meulder : We hebben inderdaad vaak gediscussieerd over de term, die een negatieve bijklank heeft. We zijn alvast blij dat het woord amateuristisch verdwenen is. In de sector wordt de term amateurkunsten gebruikt. De negatieve beladenheid van het woord heeft te maken met het imago probleem van de sector. Het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA) heeft een belangrijke opdracht om het imago van de amateurkunsten bij te schaven. Men dient een duidelijk onderscheid te maken tussen de soorten amateurkunstenaars : de sociaal bewogen amateur heeft andere behoeften dan de creatieve amateurkunstenaar. Vanuit dat onderscheid kan men werken aan de imagovorming binnen de disciplines.

De heer Luk Verschuere : We hebben eveneens lang over de term gediscussieerd. Het woord amateur heeft inderdaad vaak een negatieve bijklank, ook in de pers. Ik verwijs bijvoorbeeld naar het artikel in De Morgen met een foto met twee oude mannen. Dat is jammer, omdat er heel wat nieuwe groepen zijn met jonge mensen. Een ander woord is niet-beroepsmatige beoefenaar of niet-professioneel, dat laatste is echter ook interpreteerbaar als niet goed. Het is onze taak om het woord een positieve invulling te geven. Het klopt dat de term vooral bij de professionele kunsten moeilijk ligt. Bij de samenstelling van werkgroepen vergeet men vaak dat ongeveer 90 procent van de muzikanten amateurs zijn.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Vinden jullie het ontwerp van decreet goed omwille van de financiële verhoging ? Wat is de evolutie van het aantal mensen binnen de amateurkunsten in Vlaanderen ?

De heer Luk Verschueren : De cijfers tonen aan dat het aantal groepen elk jaar stijgt. Uit een aantal studies, onder meer van professor Elchardus, dat de amateurkunstenverenigingen aan belang winnen. Er is eveneens een verschuiving in de muzieksector. De klassieke fanfares komen veel minder op straat, maar ze treden op in zalen en culturele centra. Dat geldt ook voor de koren. Na het optreden van bijvoorbeeld Voicemail op tv, is het aantal a capella-koren enorm gestegen. Jongeren hebben het moeilijk met de klassieke toneelbonden, maar ze zoeken elkaar op om alternatieven uit te werken. De maatschappelijke verandering wordt dus voor heel wat sectoren ingevuld.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Vinden die mensen de weg naar de federaties ?

De heer Luk Verschueren : Er zijn heel wat groepen die daar niet in slagen, en die komen dan rechtstreeks naar het steunpunt. Ze weten niet dat de federaties bestaan. Het ontwerp van decreet geeft de mogelijkheid aan de nieuwe organisaties om zich duidelijk te profileren als een organisatie. Het is zo dat een aantal toneelgroepen niet geneigd zijn om zich aan te sluiten bij een socialistisch, katholiek of liberaal toneelverbond, maar die wel geïnteresseerd zijn in een degelijke dienstverlening over verzekeringen, vormingscursussen en dergelijke.

De heer Dirk D'Hoe : Het budget voor de amateurkunsten is inderdaad enorm gestegen, maar we pleiten al jaren voor meer geld om een goede beroepsomkadering en een degelijke dienstverlening voor de lokale groepen en de individuele kunstenaars te kunnen garanderen. Om de opdrachten van het ontwerp van decreet, zoals de ontwikkeling van een goed documentatiecentrum en de begeleiding van nieuwe initiatieven, te kunnen uitvoeren, hebben we meer middelen nodig. We zijn terecht tevreden met de verhoging van het budget.

De heer Dany Vandenbossche : In welke sectoren zijn er moeilijkheden met de voorbereiding op het ontwerp van decreet ?

De heer Dirk D'Hoe : Ik heb de indruk dat de vocale en instrumentale sector nog een hele weg moeten afleggen om tot een samenwerkingsakkoord te komen. De meeste verenigingen staan achter het ontwerp van decreet. Het VAKV heeft nog geen negatieve berichten opgevangen, behalve dan het feit dat er nog heel wat water door de zee moet vloeien vooraleer men zal kunnen samenwerken. Maar dat is even persoons- als inhoudsgebonden.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Ik stel voor om dit aspect te bekijken bij de bespreking van de deeldisciplines. Ik nodig de heren Soenens, Alpaert, Van Vlaanderen, Nowé en De Wit uit om hun visie over het ontwerp van decreet te geven. Wat zijn de knelpunten en welke oplossingen stelt u voor ?

Toelichting door de heer Bernard Soenens, directeur Fakrea

De heer Bernard Soenens, directeur Fakrea : De vier erkende federaties onderhouden contacten via verschillende kanalen. Er is het comité Amateurtheater Vlaanderen-Nederland, waar de vertegenwoordigers van de vier Vlaamse projecten en onze Nederlandse collega's elkaar ontmoeten en jaarlijks een aantal projecten realiseren. Er is daarenboven een werkgroep Toneel bij de VAKV. Deze werkgroep is enige jaren geleden omgevormd tot het VCAT (Vlaams Comité Amateurtheater).

Er was reeds sprake van samenwerking en de eerste ontwerp teksten voor het decreet werden dan ook enthousiast onthaald. We zijn dan ook snel van start gegaan en er is een stuurgroep opgericht bestaande uit twee vertegenwoordigers van elke federatie. Hierbij heeft het Vlaams Verbond voor Poppenspel zich aangesloten. We zijn al meer dan een jaar bezig met de voorbereiding van nieuwe structuur van de organisatie en we hebben voor een fusie gekozen. We hebben alle aspecten van de op te richten organisatie besproken, onder meer de doelstellingen, de structuur en de statuten. Maandag kunnen we de nieuwe VZW dan ook oprichten : de Opendoek VZW Amateurtheater Vlaanderen. Van dan af zullen de beleidsorganen van de VZW de taken van de stuurgroep overnemen. Het beleidsplan moet immers nog verder uitgeschreven worden. Naast de kwalitatieve elementen van het beleidsplan zijn er ook schema's en kwantificeerbare ele-

menten in verwerkt. We hopen dit beleidsplan af te hebben tegen 1 januari. De provinciale afdelingen van de federaties werken vaak vrij autonoom. Het is belangrijk te benadrukken dat zij ook reeds vergaderd hebben.

Toelichting door de heer Jozef Alpaert, directeur Fedekam

De heer Jozef Alpaert, directeur Fedekam : Er zijn vijf federaties voor instrumentale muziek : het AMF, de socialistische en liberale federaties, en de twee grootste : het Muziekverbond en Fedekam. Anderhalf jaar geleden kregen wij de ontwerpteksten van het decreet. Er waren heel wat tegenkantingen, ongeloof over dit nieuw concept, vrees voor het verlies van de eigenheid en voor het wegvallen van de concurrentie. Concurrentie wordt in onze sector nog beschouwd als drijfveer voor het leveren van kwaliteit. Na een tiental vergaderingen is de argwaan nog niet weggewerkt. Eén van de duidelijke wensen is dat de provinciale structuur moet behouden blijven, dit biedt namelijk de beste garantie voor degelijk basiswerk. De liberale en socialistische federatie en Fedekam zijn voorstander van de fusie. Het AMF wil liever een samenwerkingsverband, maar is toch bereid een fusie te overwegen als de anderen hier voorstander van zijn. Het Muziekverbond wil hoogstens een samenwerkingsverband en pas later een eventuele fusie.

Eén van de knelpunten is dat er heel wat gesco en DAC-personeel in de federaties werken en dat geen enkele instantie duidelijk kan zeggen wat met hen zal gebeuren bij fusie. In de sector is het ook zo dat de bestuurders jarenlang houvast hadden en nu gedwongen worden hun verantwoordelijkheid op te nemen en creatief te zijn. Een samenwerking of fusie vereist financiële middelen maar er zijn geen garanties dat die middelen van bij de start voorhanden zullen zijn.

De vijf federaties kampen dus met heel wat onzekerheden. In ieder geval voorzien wij in een lange inwerkperiode. Gezien de hiervoor geschetste moeilijkheden en het onderling wantrouwen, dat leidt tot het onvolledig doorspelen van informatie, is er dus geen sprake van een fusie op 1 januari.

Toelichting door de heer Freddy Van Vlaenderen, voorzitter Vlaamse Foto- en Filmkringen

De heer Freddy Van Vlaenderen, voorzitter Vlaamse Foto- en Filmkringen : De organisatie van beeldcultuur omvat enerzijds de discipline fotografie en anderzijds de discipline video, film en andere media, wat dat laatste ook moge betekenen. Van zodra we in 1998 hoorden over een nieuw decreet, waren we daar voorstander van. Een rationalisering van de middelen is immers in het voordeel van de lokale groepen en de individuele kunstenaar. Daarnaast gingen we ook akkoord met de grote autonomie die ons toebedeeld werd, ondersteund door een professionalisering, waardoor kon ingespeeld worden op nieuwe tendensen. De enorme administratieve rompslomp en de stringente voorwaarden van het bestaande decreet lieten ons niet toe in te spelen op vernieuwing. De Federatie van Arbeiders van Foto- en Kinoverbonden, de Vlaamse Federatie Fotokringen en de Nederlandstalige Amateurgineasten van België kozen dan ook voor een fusie. Van november 1998 tot nu hebben we hierover vergaderd. Dit resulteerde in september in een intentieverklaring van fusie. Maar bij de afronding doken tussen de discipline film en de discipline fotografie een aantal knelpunten op. We willen de onderhandelingen hoedanook blijven verder zetten om zo snel mogelijk te kunnen instappen in het nieuwe decreet.

Toelichting door de heer Luc Nowé, algemeen coördinator Poppunt Vlaanderen

De heer Luc Nowé, algemeen coördinator Poppunt Vlaanderen : We juichen toe dat de discipline lichte muziek opgenomen is in het nieuwe decreet. We hadden nergens een toegang in het oude decreet. Het muziekdecreet van zijn kant werd voor de professionele beoefenaar geschreven, dit terwijl negentig procent van de muzikanten niet beroepsmatig bezig zijn. Het nieuwe decreet is daarentegen perfect aangepast aan organisaties die met lichte muziek bezig zijn. De nieuwe generatie heeft geen boodschap aan verzuilde structuren maar verwacht een sterk uitgebouwd aanspreekpunt dat kwaliteit en een goede dienstverlening kan bieden. We juichen de netwerken die kunnen ontstaan tussen de verschillende steunpunten en de muzikanten toe. Dat onze fusiegesprekken vlot verlopen is te danken aan het feit dat onze – vrij jonge – organisaties één gemeenschappelijk doel voor ogen hebben : het welzijn van de muzikant in Vlaanderen te bevorderen. Ik hoop dan ook dat 2001 voor de lichte muziek een officiële start kan betekenen om een professionele organisatie uit te bouwen.

Toelichting door de heer Herman De Wit, directeur van de Vlaamse Volksmuziekfederatie

De heer Herman De Wit, directeur van de Vlaamse Volksmuziekfederatie : Ik spreek eerst even als beroepsmuzikant. Sinds ik in 1969 beroepsmuzikant ben geworden, heb ik meer dan 7000 optredens gegeven. Als zodanig voel ik geen verschil met de amateurmuzikant. Toen we in de jaren zeventig voor het eerst in Nederland optraden, kregen we het statuut van wielrenner, het tweede jaar dat van gastarbeider, het derde jaar dat van grensarbeider. Sindsdien is er niets veranderd : in 2000 hebben we nog steeds geen statuut als professioneel muzikant.

Vanuit de Volksmuziekgilde hebben we de Volksmuziekfederatie gesticht. In 1995 waren 80 groepen aangesloten, waarvan 63 erkend ; in 1998 hadden we 110 aangesloten groepen, waarvan 84 erkend ; nu tellen we 161 volksmuziekgroepen, met heel veel jonge mensen. De federatie is opgericht als gesprekspartner van de overheid. Om te beginnen konden we niet erkend worden. Het vorige decreet definieerde een volksmuziekgroep immers aanvankelijk als een groep verbonden aan een dansgroep en bestaande uit zeven muzikanten. Geen enkele van onze groepen beantwoordt aan deze definitie. Die is inmiddels aangepast.

Onze federatie wil de groepen helpen hun muziek te verbeteren. We geven heel veel stages voor deelnemers met een gemiddelde leeftijd van 23. We nemen actief deel aan schoolconcerten, we geven cursussen en publiceren een tijdschrift. In samenwerking met Dranouter en met de steun van het ministerie van Cultuur hebben we een boekje met bijhorende dubbel-cd gemaakt, als promotie voor de Vlaamse volksmuziek. We hebben ook spontane samenwerkingsverbanden met grootse organisaties. Wij voeren een sterke aanwezigheidspolitiek op festivals in binnen- en buitenland. We hebben in Gooik een project kunnen uitwerken om in het reguliere muziekonderwijs voor het eerst volksmuziek te geven. Ook in Ieper bestaat daar belangstelling voor. Onze bedoeling is om dit ten minste op één plaats in elke provincie te organiseren. Volgend jaar wordt in het Lemmensinstituut in Leuven met een afdeling volksmuziek gestart. De federatie beheert een unieke verzameling van 600 Vlaamse volksinstrumenten, die permanent in Gooik tentoongesteld zijn.

We hebben geen enkel probleem met het ontwerp van decreet. Er is al lang een beleidsplan klaar, alleen formuleren wij dat anders. We hebben heel wat ideeën. Gezien het papierwerk kunnen we echter onmogelijk alle projecten uitwerken. We hebben ongeveer een jaar ervaring met het enveloppesysteem. Het bestuur is hier zeer positief over.

De heer Dirk D'Hoe (discipline dans) : Op 5 december hopen we klaar te zijn met de uitwerking van een juridische structuur. Ook ons personeelskader ligt klaar. Het ontwerp van decreet komt op het goede moment. We werken al jaren samen met andere organisaties. Het ontwerp is op onze maat gemaakt.

We zullen pas een erkenningsaanvraag indienen op 1 maart 2001. We hebben immers tijd nodig om een en ander degelijk voor te bereiden.

De heer Koenraad De Meulder (discipline vocale muziek) : In Vlaanderen zijn er vier federaties : Madrigaal, dat aanleunt bij het Lemmensinstituut in Leuven, de Vlaamse federatie voor jonge koren die zich vooral richt op West- en Oost-Vlaanderen, Vlaamse Cultuurproducties dat aan seniorenwerking doet en de Koorfederatie Vlaanderen, de grootste organisatie, die zich richt op alle soorten koren. De samenwerking tussen de verschillende organisaties verloopt zeer vlot. Er werden al verscheidene cursussen en projecten samen op poten gezet. Samenwerking op het niveau van het decreet zal echter moeilijker liggen, gezien de verschillende omvang van de organisaties. De Koorfederatie Vlaanderen heeft het ontwerp van decreet positief geëvalueerd. Er wordt gewerkt aan de voorbereiding van een overkoepelende federatie. We wachten in dit verband op de reactie van de andere federaties die pas willen reageren zodra de tekst van het ontwerp van decreet definitief klaar is. Ik ben echter optimistisch. De toekomst van de Vlaamse koorwereld ziet er vrij goed uit.

Vragen van de leden en antwoord van de sprekers

De heer Dany Vandenbossche : In de muziekwereld wordt een indeling gemaakt in instrumentale, vocale, lichte en volksmuziek. Hoe is deze indeling en de verdeling van de middelen tussen deze verschillende sectoren tot stand gekomen ? Wat hoort precies onder instrumentale muziek thuis ?

Hoe zit het met de samenwerking tussen Poppunt, Popadres en Jazz Vlaanderen in het kader van het Vlaamse Muziekcentrum ?

Ik heb ooit een voorstel van decreet ingediend voor een kunstenaarsstatuut. Ook bij de kunstenaars zelf bestaat geen eensgezindheid over een dergelijk statuut.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Het kunstenaarsstatuut valt buiten het kader van deze hoorzitting.

De heer Koenraad De Meulder : Over de indeling is lang gediscussieerd. Het was vooral moeilijk om de positie van de lichte muziek te bepalen. Er werd lang aan gedacht om de lichte muziek bij de instrumentale muziek onder te brengen. We hebben ons bij de indeling willen spiegelen aan de werking die vandaag bestaat. Ook in het buitenland wordt deze indeling trouwens gehanteerd. Op het vlak van de uitbouw van de dienstverlening zijn er grote verschillen. Zo heeft een zanger niet dezelfde behoeftes als een drummer of een trompetspeler. Elke discipline heeft eigen tradities. In de popmuziek is muziekreproductie op basis van het gehoor bijvoorbeeld gebruikelijk. Dat is niet het geval in de vocale of instrumentale muziekdisciplines. Elke discipline beschikt bovendien over eigen documentatiecentra. In het ontwerp van decreet wordt een opening gemaakt voor samenwerking tussen de verschillende sectoren. Ook bij de projectsubsidies wordt gekozen voor interdisciplinaire samenwerking.

De heer Luc Nowé : Het Vlaams Muziekcentrum wil de Vlaamse muziek promoten in binnen- en buitenland. Het centrum heeft vooral een doorverwijsfunctie voor wat leeft op het veld. Hiertoe is er een samenwerking noodzakelijk tussen het Vlaams Muziekcentrum en de amateurkunsten.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Hoe zit het met de samenwerking tussen het Vlaams Muziekcentrum en de amateurkunsten ?

De heer Luc Nowé : Ik heb begrip voor de problemen bij de invoering van het decreet. De verschillende disciplines zijn bevreesd voor de aantasting van hun eigenheid. De decreetgever moet daar rekening mee houden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : De beleidsbrief van minister Anciaux bepaalt dat er een steunpunt popmuziek zal worden opgericht met een eigen decretaal kader. De grijze zone tussen professioneel en niet-professioneel is in deze discipline minder duidelijk. Zelf ben ik niet echt een voorstander van het voorstel van de minister. De popmuziek is er niet mee gediend om op een apart eiland terecht te komen. Wat is uw houding ?

Voor de letteren bestaan er vandaag nog geen initiatieven. Is men van plan om hierop in te spelen vanuit het steunpunt of via het Fonds der letteren ? In het ontwerp van decreet wordt naar de letteren verwezen. Het is ongebruikelijk dat er in een decreet wordt verwezen naar iets waarvan nog niet duidelijk is of het er ooit zal komen.

De heer Luc Nowé : De sector van de popmuziek heeft een eigen doelpubliek : jonge mensen die met popmuziek bezig zijn. Weinigen breken uiteindelijk echt door om professioneel te worden. Er is dan ook nood aan een specifieke aanpak.

De heer Luk Verschueren : Er zijn twee sectoren niet vertegenwoordigd binnen de federaties van amateurkunsten : de beeldende sector en de letteren. Voor de beeldende kunsten was er op basis van het oude decreet één kleine federatie erkend : Kunstkader, dat zich enkel richt op kunst voor mentaal gehandicapten. Daarnaast waren er ongeveer 50 crea-ateliers, erkend in KB 21 betreffende de naschoolse activiteiten. Gedurende de laatste twintig jaar zijn zowat alle lokale initiatieven naar het een of andere decreet gedraïneerd. De ateliers kregen allen ongeveer 50.000 frank. De minister heeft het Vlaams centrum voor amateurkunsten de opdracht gegeven om één organisatie op te richten. Dit wordt momenteel voorbereid.

Voor de letteren bestaat er nog niks, behalve enkele schrijversacademies. Dat is vooral een gevolg van het feit dat het gaat om individuele kunstenaars. Er zijn nochtans duizenden amateur-schrijvers. Zodra de organisatie voor beeldende kunsten op poten is gezet zal een organisatie worden opgericht waar amateur-

schrijvers worden gesteund via vormingscursussen, publicaties, uitgaven enzovoort. Totnogtoe wordt hiervoor niemand gesubsidieerd.

De heer Marino Keulen : Dit ontwerp van decreet is zeer belangrijk. Via de amateurkunsten krijgt cultuur immers gestalte voor een groot publiek.

Wat is eigenlijk de ambitie van de sector van de amateurkunsten ? De decreetgever stelt immers heel wat middelen ter beschikking, en daar moet iets tegenover staan.

De heer Freddy Van Vlaenderen : Amateurkunsten zijn er altijd geweest. In de jaren vijftig kwamen er dan de academies. Het nieuwe decreet stimuleert de samenwerking tussen beide. De grens tussen amateurs en professionele kunstenaars is immers vaak flinterdun. Ik ben van mening dat onze producties een maatschappelijke relevantie moeten hebben. We mogen geen geld krijgen omdat we er nu eenmaal zijn. Dit decreet maakt dit mogelijk door de samenwerking met de belendende sectoren. Zo zullen amateurs ook gemakkelijker kunnen doorgroeien tot professionele kunstenaars.

De heer Dirk D'Hoe : De laatste jaren boekte de Vlaamse professionele dans heel wat successen, ook in het buitenland. Ook de amateurdans kent daardoor heel wat meer bijval en opvolging. Het nieuwe decreet creëert de mogelijkheid en de middelen om deze nieuwe zaken te ondersteunen, naast het behoud van wat er nu al gebeurt. We hopen door dit nieuwe decreet dan ook veel nieuwe mensen aan te trekken en samen te brengen. Dat is net de meerwaarde van dit decreet.

De heer Herman De Wit : Misschien moeten we de vraag omdraaien, en moet de overheid eindelijk het belang van deze sector eens erkennen. Als de overheid iets wil doen aan de eigentijdse problemen van participatie, democratie, veiligheid, betrokkenheid en toenemende individualiteit, kan dit gestalte krijgen binnen deze sector. Wetenschappelijk onderzoek heeft dit trouwens al aangetoond. De KULeuven analyseert momenteel de sector, dit op vraag van toenmalig minister Martens. Deze studie zal ook als basis kunnen dienen voor verder denkwerk.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Denken we maar aan de economische betekenis van de cultuursector. De amateurkunsten vormen daar een belangrijk aandeel in.

De heer Bernard Soenens : In het begin werd hier de vraag gesteld of alle federaties moeten worden samen gegooid. Ik heb net het gevoel dat het nieuwe decreet de situatie open gooit. Nu werken de federaties voor aangesloten groepen. De nieuwe organisaties zullen voor heel het werkveld werken. Dus zullen er nieuwe mensen van alle leeftijden, nieuwe genres en nieuwe doelgroepen worden aangesproken. Het oude decreet nodigde de federaties daar in geen geval toe uit. Het nieuwe decreet zal een verdieping van de werking met zich meebrengen.

De heer Jozef Alpaert : Door het nieuwe decreet zullen we inderdaad een ruimer publiek kunnen bereiken. Tevens vormt het een erkenning van wat in de praktijk al gebeurde zonder enige ondersteuning. Ik verwijs naar de gespecialiseerde documentatiecentra die werden uitgebouwd zonder enige financiële steun. Bovendien krijgt de individuele muzikant eindelijk een plaats in het geheel.

De heer Herman De Wit : Wij hebben hier uitgebreid met onze medewerkers over gepraat, en de vraag gesteld of we dit geld wel nodig hadden. Door dit geld wordt het voor ons mogelijk een aanspreekpunt te hebben dat permanent bereikbaar is. Zonder dit geld zouden we dan ook niet staan waar we nu staan. We werken met vrijwilligers, maar vrijwilligers alleen is niet voldoende. Wij weigeren immers te werken met sponsors.

De heer Herman Lauwers : De moeilijkheden bij fusies zouden vooral verklaard worden doordat mensen geen afscheid kunnen nemen van hun federatie, waarmee ze zo verbonden zijn. Mijnheer Alpaert, is het voor de instrumentale sector meer dan dat ? Zijn daar meer structurele bezwaren ?

De heer Jozef Alpaert : Natuurlijk is er die verknochtheid aan het verleden. Maar een andere oorzaak zijn de totaal uiteenlopende vormen van structuur. Er zijn twee grote federaties die volledig provinciaal zijn

uitgebouwd, en drie kleine federaties die deze uitbouw missen. De provinciale entiteiten zijn zeer sterk, terwijl de nationale vaak reuzen op lemen voeten zijn. Dit hypothekeert de hele evolutie.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Zal de sector van de instrumentale muziek, die veruit de grootste is in de wereld van de amateurkunsten, binnen afzienbare tijd aan het verwachte decreet beantwoorden.

De heer Jozef Alpaert : Dat is in elk geval mijn persoonlijke wens. Het is wel zo dat de conflicten gewoonlijk ontstaan tussen de twee grootste groepen en niet tussen de vele kleine.

De heer Dany Vandenbossche : Ik stel vast dat er altijd vormen van samenwerking tussen volks- en popmuziek zijn geweest en dat dit ook vandaag nog steeds zo is. Toch bestaat er voor de volksmuziek een aparte federatie, en worden jazz en popmuziek ingedeeld bij lichte muziek. Is dat wel wenselijk ? Waar ligt de grens ?

De heer Herman De Wit : Als volksmuzikanten hebben wij ons steeds verzet tegen dat soort op-een-hoopje-gooien. In de voorbereidende fase van het ontwerp heeft men daar aan gedacht. De volksmuziek leunt echter dichter aan bij de wereldmuziek, het chanson, de kleinkunst en de oude muziek, dat wil zeggen muziek uit de middeleeuwen en de renaissance. De laatste tijd zoeken sommigen inspiratie in jazz of zelfs in pop. Dat gebeurt misschien wel meer en meer, dat kan. Toch blijft ons bestuur opteren voor een aparte volksmuzikfederatie, omdat wij gewoon niet competent zijn om poporkesten te ondersteunen, zelfs als wij dat zouden willen.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Moeten wij ons voorbereiden op de mogelijkheid dat sommige genres niet akkoord gaan en zich weigeren in het toekomstige decreet in te schrijven ?

De heer Luk Verschueren : Als de sector het niet eens wordt, zal de minister zelf een beslissing nemen na het horen van representatieve delegaties. Mij lijkt de uiterste datum in elk geval 31 december 2001 te zijn.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Dat scenario lijkt mij logisch. Het ontwerp biedt inderdaad voldoende ruimte om tot een regeling te komen.

De heer Luk Verschueren : In het ontwerp wordt een paar keer verwezen naar zogenoemde samenwerking tussen belendende sectoren. Welnu, de pogingen van vele federaties in de amateurkunstensector om contact te zoeken met het deeltijds kunstonderwijs worden zeer afstandelijk ontvangen door het departement Onderwijs. Zo werd bijvoorbeeld het Femusol-project voor solisten in de instrumentale muziek (waar ook de onderwijsinspectie en de conservatoriumdirecties achter stonden) afgewezen. Het departement Onderwijs oordeelde dat het met onderwijs moet bezig zijn, en met niets anders. Daarom zou ik bij de commissieleden erop willen aandringen dat zij bij hun collega's van de commissie Onderwijs aandringen op aandacht voor mogelijke toekomstige samenwerkingsverbanden.

Mevrouw Mieke Van Hecke : Minister Vanderpoorten verklaarde deze ochtend in de commissie Onderwijs dat zij weldra structureel wil gaan overleggen met minister Anciaux en dat zij onder meer inzake deeltijds kunstonderwijs resultaten wil nastreven.

De heer Jos Stassen, voorzitter : Ik dank de genodigden voor hun komst en hun bijdrage aan onze werkzaamheden. Zij zijn ook welkom – zij het enkel als publiek – op de voortzetting daarvan op 6 december. Dan zetten we namelijk de bespreking van het ontwerp verder.
